ЩО ТАКЕ ГРІМ

Дуже повили вивалали люди причини великих, хотьби й найпощоденніших явищ природи. Много літ й віків минало нераз заки могли вони розслідити явищ явище докладно, заки могли зрозуміти його суть. Нині примірном дивуємо ся, як хто не знає відки бере ся вода, що таке мрака, роса, хмара, але колись давно не знав чоловік причин сих всіх явищ і пояснював собі їх на всякий спосіб а нераз навіть дуже дивно.

Одно з найцікавіших явищ природи, а саме грім, розслідили люди аж в найновійших часах, хоть його причини шукали від дуже давна. Спершу думали, що се якась надприродна сила, що се якийсь бог, котрий обявляв свій гнів кидаючи страшні стріли. Такі переказя про бога грому можна стрінути майже у всіх народів. Навіть назва грому, примірном у нас „перун", у Німців „доннер", се давні назви тих богів.

Що первісна людина вважала грім за природне єство, се нічого дивного. Вона бачила превелику силу сего явища, бачила, що грім вбиває, підпалює, страх отже велів їй віддавати громови божу честь.

Але в міру того, як людина розвивала ся як ві зміни збільшу вало ся, прийшла вона на то, що й грім нічо инше, як лише звесь явище, котрого причини треба шукати таки в самій природі. Довгий час думали, що у воздусі збирають ся якісь гази, котрі самі від себе запалюють ся, вибухають з великою силою, але не трафлять на якийнебудь предмет, нищуть його або запалюють.

Такий погляд на грім і блискавку вдержав ся аж до вісімнайцятого століття. Тоді вчені впали на думку, що блискавка, се нічо инше як електрична іскра, а грім, се гук, що творить ся при появі блискавки. Першим, що виказав правдивість сего здогаду був Веніямин Франклін, про котрого мали ми нагоду нераз чути. Він іменно заслужив ся много коло виборення свободи Сполученим Державам, писав много гарних творів та займав ся наукою. Був також президентом державної ради в Пенсильванії. Франклін отже зробив папероворого орла і пустив його високо на звогченім шнурку. Саме в ту пору збирало ся на бурю отже блискало й гриміло. Коли Франклін наблизив металеву кульку до ключа привязаного на кінці шнурка, увидів, що з того ключа стала перескакувати на кульку електрика в виді іскри. Ся електрика спливала з хмар по звогченім шнурку. Значить отже в хмарах збирає ся електрика. Від сеї пори стало отже ясно, що блискавка се сьвітло, яке творить ся при електричнім виладовуваню хмар в часі бурі, а грім, се гук, який при тім виладовуваню слідує.

Для зрозуміня одначе сего, треба ще й слідуючого пояснення. Електрика, се сила, яка витворює ся, коли терти о себе якісь два тіла. Як станемо примірном терти каучуковий гребінь сукном, то в тім гребени стане витворювати ся електрика. Як наставимо до гребеня палець, то зібрана електрика перескочить з гребеня в виді іскри на палець, значить, як кажуть учені, слідує електричне виладовання гребеня. Коли ми робили се в темній кімнаті, ся примітимо, що іскра, яка перескакує з гребеня на палець є синява, подібно як блискавка. Крім того почуємо, що в ту хвилю вона перескакує або, як кажуть учені, виладовує ся, чути тріскіт.

Зовсім то само, що іскра є й блискавка, а що тріск є грім. Розуміє ся, що та іскра в часі бурі дуже сильна отже й сьвітло дуже ясне, а ві тріскіт дуже сильний.

Розуміємо вже, що таке грім і блискавка але цікаве се відки та електрика бере ся в хмарах. Хмари, як знаємо не в нічим иншим лиш паров з води, яка є на нашій землі. Та пара уносить ся високо і, як бачимо нераз, либи пливе по небі. В часі того руху труть одні частини хмари в другі і при тім витворює ся електрика, то значить перескакує в виді великої іскри на другі хмари або й на які небудь предмети на поверхні землі. При тім повстає очевидно ясне сьвітло, яке називаємо блискавкою і гук, який називаємо громом.

Розуміє ся, що свійства електрики, яка витворює ся в хмарах такі самі як і тої електрики, яку чоловік сам годен витворити коли примірном стане терти каучуковий гребінь вовняним сукном, або звичайне скло вокухом. Одна й друга може запалити якийсь предмет, одна й друга може — як є сильна — розтопити якісь металі а навіть каміне; одна й друга може своєю силою вбити якесь живоче єство, бо спалює його на вуголь. Одна лише хиба різниця, що електрика, яку витворює чоловік сам, дає ся опанувати і ужити до всяких цілий, примірном двигання фабрик, електричних зелізниць і т. и.

При блискавці й громі бачимо ще одну цікаву річ а саме то, що нераз від хвилі як блисне мине кілька або кільканайцять секунд, заки почуємо грім. Причина сего явища та, що сьвітло доходить до нас скорше як голос. Наперед отже бачимо блискавку а потім аж чуємо грім. Після того, як за скоро по блискавці чути грім можна навіть обчислити як далеко від нас грім вдарив. Як примірном вчуємо грім по блискавці по одній секунді то знак, що грім вдарив 340 метрів від того місця, де ми стоїмо, бо сьвітло робить на одну секунду 340 метрів більше як голос. Тому й не треба вже боятися ся тоді, коли вже чуємо грім, бо блискавка вже десь вдарила і небезпека минула.

Нераз буває так, що блискає а грому зовсім не чути. Се тому, що блискає десь дуже далеко а голос пропадає, бо його сила нищить ся через поборювання воздуха, крізь який мусить пробивати ся.

На сам конець годить ся згадати ще й про так звані громозводи. Се є прилади, якими люди забезпечують свої будівлі перед ударом грому. Громозвід, се довга остро закінчена металева штаба, уставлена високо на даєї. Її острий конець є позолочений щоби не ржавів. Від тої штаби веде грубий дріт аж до землі. На кінці дроту є широка бляха, яку закопують в вогкій землі або вкує навіть в керницю. Електрика, що збирає ся в воздусі оскоблює ся через громозвід і тим способом минає небезпека, щоби грім вдарив в будинок. Колиби знова навіть й ударив то певно в громозвід, а се не шкідливе, бо сейчас зійде дротом в землю. Як бачимо то громозводи є дуже хосенним винаходом, бо дають много забезпечити ся перед несподіваним огнем від грому. По селах роблять службу громозводів високі дерева, бо грім ударяє звичайно в предмети, що виставють високо над землею, в тім випадку отже скорше в дерева як в хату.

Дуже часто вбиває грім людий, які працюють серед поля, де нема близько ніяких високих предметів. Коли отже чоловік мусить вже бути в часі бурі в полі, то найліпше положити ся на землю а всякі річи як косу, сапу відкинути на бік. Стати під високе дерево небезпечно, бо в него легко може вдарити грім і вбити очевидно й чоловіка.

5,000 АКРІВ НА ПРОДАЖ.

Вся земля добра і близько колії. Готівка $1.00 за акер а решта на виплат на 10 літ на 6 процент.

Зайдіть або напишіть по близші інформациї до:

J. G. CONNELL

59 Boyle Str. Edmonton. Alta.

Куток для Господинь.

ЗУПА ФАСОЛЕВА.

Сполокати пів літри сухої фасолі, валити теплою водою і варити аж змякне. Зробити запражку з масла і з неповної ложки муки, додати дрібно покраяної цибулі. Коли зарумянить ся перехолодити й залити смаком з фасолі, вкинути затирку (тісто замішане з яйцем і водою й дрібно покришене). Можна також фасолю перефасувати (перетерти) крізь друшляк, тоді запражку робить ся рідшу.

ЗУПА ГОРОХОВА.

Перебрати літру гороху, сполокати, валити теплою водою й варити аж змякне. Перефасувати крізь друшляк, зробити запражку (як до фасолевої зупи) й дати до гороху. Розпустити на піст водою, на кильний час фосолом відповідно до числа осіб. По солити і заварити, а щоби не пригоріла пересувати горшком. Як заварить ся, зараз подавати на стіл бо скоро гусне. Подавать ся до сеї зупи хліб покраяний в кістки присмажений в пурі на маслі.

ПЕЧЕНЯ ЗІ СМЕТАНОЮ.

Витовчи на стільниці доброго мяса від краянки кілько потреба, посолити й дати до камінної ранки, (з желізній не буде так смачна) скропити оцтом, вложити на бокові листки, кілька зерен англійського перцю, ложку масла, трохи води і душити під покривкою, доки не змякне. Потім посипати ложкою муки, підсмажувати кілька хвиль і влити пів літри сметани, заварити і видати з бурачками, або молодими барабольми, до котрих треба влити трохи солодкого молока. Видати горячі на стіл, бо як застигнуть то несмачні.

ШНИЦЛІ.

Посічи 2 ф. мяса по половині волового і вепрового, найліпше перодньої шинки. (Січи сікачем або машинкою.) Посічене мясо зробити ложкою, всипати 5 ложок тертої сухої булки, дати соли після смаку пару ложок води і одно яйце й вимішати аж зробить ся пухким. Поділити на кілько осіб треба та наробити округлі шницлі, груби на палець. Смажити в пательни на горячім маслі по половині зі сильцем, але не класти всіх відразу, бо покришуть ся. Коли присмажуть ся з одної сторони, обертати на другу, коли готові не складати обережно на круглий полумисок, прикрити і вставити до рури, щоби не застигли, а тимчасом смажити прочі. Подавать ся з барабольми і тертим хроном. Заки ще мав смажити ся, посипати тертою, сухою булкою—такі називають ся шницлі, можна також посипати мукою, а коли вже досмажують ся, підливає ся трошки води — такі називають ся котлетики. Коли маса добре невироблена, будуть кришити ся, треба також уважати, щоби не дати [illegible].

КНИДЛІ З СИРА.

Втерти на терці або на машинці солодкого сира (так з добрий таріль) збити одно яйце, два жовтка, чотири ложки пшеничного грисіку, дві ложки пересіяної булки, посолити і терти валком, аж зробить ся пухка маса, умочити руки в зимну воду і виробляти невеличкі округлі книдлі, кидати на кипячу воду в широку ранку, а як закипять, вибирати друшляковою ложкою, полити на слои присмаженим з булкою і видати горячі.

ПИРОГИ БЕЗ ТІСТА.

Втерти валком в мисці (макітрі) одєн ф. сира добре віддушеного, вбивати по одному чотири жовтки і терти аж зробить ся пухка маса, всипати чотири ложки муки і ложку масла і мов утирати, щоби масло добре перемішало ся. Убити піну з половинних білків, вимішати, посолити, зробити грубий валок, підсипати мукою, приплескати ножом і краяти квадратики [illegible] на два пальці. Заварити води в широкій ранці і на кипячу воду кидати пироги (не кидати на сирі нараз богато, бо покришать ся), а як ви плеснуть на верх, вибирати друшляковою ложкою на полумисок, полити маслом присмаженим, з тертою булкою і горячі видати.

ГОСПОДАРСКІ ЦІНИ.

ЖИВА ВАГА.

Товсті бики від 900 — 1200 ф.	за фунт	7 ц.
Вільної ваги бики	за фунт	6—7 ц.
Товсті корови від		5 до 6 і пів цент.
Вепроги від 100 до 180 ф.	за фунт	6 ц.
Вільші вепроги	за фунт	4—6 ц.
Вівці	за фунт	4—6 ц.
Баранн висше 75 ф.	за фунт	6—7 ц.
Телята від 100 — 200 ф.	за фунт	8—9 ц.

ЦІНА ПРОДАЖИ.

Волове мясо	10—14 ц.
Свинина	10—15 „
Яйці доз.	25—35 „
2 дозини за	45 „
Масло	25—35 „
Риба фунт	06—10 „
Кури „	27 „
Кури живі	1.00—1.25 ц.
Качки „	1.00—175 „
Єндики живі	1.50—2.50 ц.

Бараболі мішок		1.00 „
Вугля тон		5.00 „
ЗБІЖЕ.		
Пшениця	ч. 1.	70 ц.
„	ч. 2.	68 „
„	ч. 3.	64 „
„	ч. 4.	60 „
„	ч. 5.	53 „
„	ч. 6.	50 „
Ячмінь		27 „
Овес		25 „
Лен		1.00 „

ДО ШКОЛИ.

„КОЛОКРІКА ШКОЛА" на Смоки, Лейк Альта, буде приймати діти до школи і заразом на борт по першім Червни.

Вік дітий від 7 до 14.

Про близші подробиці пишіть так:

Miss YARWOOD

Smoky Lake. Alta.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі справи місьскої.

РОБИМО повномочия контракти купна і продажи, вгоди дарування, сирвита довжні і инші документа загальновані через Ц. К. конзулят.

СТЯГАЄМО довги і спадки, а також продаємо добре і скоро маєтки тут і в старім краю.

ПРОДАЄМО шіфкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю на найліпші і найскорші кораблі.

ПОСИЧАЄМО гроші на фарми і доми в місті і на провінції.

У ВСІХ справах і клопотах ваших пишіть і приходіть на адресу:

STAROKRAJEWA KANCELARYA

10336 -- 96 ST. Edmonton. Alta.

Біблії

НА ПРОДАЖ.

Рускі, польскі, німецкі, словінські, чеські, болгарскі, сербскі, росийскі.

В гарних оправах.

ЦІНА ВІД 25 до 1.50.

EDMONTON, ALTA.

10336 -- 96 ST.

НОВІ КНИЖКИ І ВИДАНЯ.

1. „Звідки взяв ся чоловік." 2. „Вода в природі." 3. „Як повстав сьвіт?" 4. „Вставайте, кайдани порвіте!" 5. „Серія переписних листвів."

„ДОБРА НОВИНА.„

ул. Сикшинського ч. 6.

AUSTRIA. LEMBERG.

ХТО БУДЕ ЩАСЛИВИЙ.

Має на продаж два гарні лоти в CENTRAL PARK. в АТАБАСКА.

Лоти високі і сухі. Оба лоти продам за 50 дол. готівкою а решта на два роки на виплат і то без проценту. Хто купить їх зробить гроші.

ЗГОЛОСИТИСЬ 10336 - 96 ST.

EDMONTON, ALTA.

РУСКА БУЧЕРНЯ І ҐРОСЕРНЯ

Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, кухонну і старокраєві ковбаси з чесником.

S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.

EDMONTON. ALTA

Поміч для потребуючих.

Єсли маєте діти не можете дати їм удержаня чи виховання. Зайдіть або напишіть до ред. „КАНАДИЙЦЯ" а ми Вам поможемо.

Єсли знаєте де є сироти, а нема кому занятись ними повідомить нас.

Наш адрес:

„THE CANADIAN"

10336—96 ST.

EDMONTON, ALTA.

ПОЗІР!

Редакция „Канадийця" видала портрет Т. Шевченка, який вишле кождому предплатникови, по надісланю 5 цт. почтовими стемплями.

Для непредплатників редакция вишле по надісланю 10 цт. почт. стемплями. Портрет гарний, представляє Т. Шевченка в молодім віці і на гарнім твердім картоні.

Сей портрет повинен знаходитись в хаті кождого Українця.

Просимо спішитись, бо наклад невеликий.

адрес: THE CANADIAN

10336-96 ST. EDMONTON, ALTA.

Canadian Farmer. Box 3656.

Народно-моральний ДВОТИЖДНЕВНИК Річна передплата 1 долар.

Канадиець

Виходить 1 і 15 кождого місяця. Адреса Редакції: 10336 -- 96 ST. Edmonton, Alta.

РІК III. Ч 14. 15. ЛИПНЯ 1914. EDMONTON, ALTA. 15. OF JULY. 1914. VOL. III. NO. 14.

Канада.

ЕДМОНТОН.

Намістник Канади, князь Коннавт приїде до Едмонтону на 27 липня є. р.

Минувшого тижня впав в Едмонтоні і околици великий град, який побивав в місті вікна а в околици збіжа, яке декуда вже спалось.

Коло моста G. T. P. знайдено в ріці труп з перетятою горлянкою. Труп був в воді около 10—15 день. Комісия, яка оглядала труп прийшла до переконаня, що сего чоловіка хтось перше убив, то з перетяв бритвою горло а відтак вкинув його до води, бо не знайдено води в його легких. Як називаєсь сей чоловік ніхто не знає, бо нічого не знайдено коло него, щоб вказувало хто він є.

Не знайдено також жадного сліду, який вказувавби хто його замордував. Але мимо сего поліция є вже здаєсь на дорозі до відкритя убійці.

Як раз 10 день перед тим він знайдено в ріці сего труп, арештовано було одного Італіяна, в кишені якого знайдено закровавлену бритву а рукоять обвинену хустиною з кровю. Догадують ся, що се буде убійця.

Правительство Альберти порішило занятись головно долею фармерів. Беручи на розвагу що Альберта се головно фармерська країна, де фармерство становить найважнішу галузь населеня, хоче прийти для них з помочию матеріяльною.

Оно хоче ухвалити відповідний фонд з якого уділювалоби безпроцентові, або за дуже малим процентом позички для фармерів.

Коли се вийде в житє то се буде величезна полекша для фармерів.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ, КОТРІ ЗГИНУЛИ В ГІЛКРЕСТ ПІДЧАС КАТАСТРОФИ В МАЙНІ.

Повіт Снятин, село Карлів: Д. Сандулак, Д. Костинюк, П. Семотюк, І. Федорук, І. Ткачук, М. Скурган.

Повіт Снятин, село Белелуї: К. Косиик.

Повіт Кицмань, село Бабіце: С. Косьцельник.

Повіт Сокаль, село Яструбичі: П. Гнатів, Ф. Равлик, В. Запісоцький, Ф. Клясница, В. Квасница, І. Мудрий, П. Кінах, М. Кіпріянчук.

Село чи місто Кровіца: Стефан Малачук.

Повіт Заставна, село Вріляб: Я. Андріяцук, І. Андрушко, Т. Курішь, В. Ілюк, І. Сандул, І. Загара.

Повіт Заставна, село Дорошівці: І. Вудійський.

Повіт Чернівці, село Мамаївці: Ю. Демчук, Н. Демчук, М. Томашевський.

Вашківці: Н. Кузенко.

Ґардентон, Манітоба: фармер М. Теран.

Після народностий ділять ся убиті так:

Народність.	Самітні.	Жонаті.
Канадийців	14	13
Американців	3	1
Шведів		1
Англійців	14	22
Скотландців	15	11
Словаків	2	[illegible]
Мадярів	1	4
Чехів		4
Русинів	15	11
Французів	4	3
Вельгійців		2
Поляків	1	
Італійців	24	11
Німців	1	3
Разом	101	88

Найстарший з погибших мав 45 літ, 11 мали поверх 40, а прочі були нище 40.

Оттава. 100 Українців буде депортованих назад до старого краю. Причина депортованя є безробіття.

В Манітобі вже по виборах. Консервативний уряд поніс велике пораженя. Консервативних послів вибрано тепер 25, а ліберальних 21. В трох округах вибори відложено.

Перше лібералів було лише 13. Всіх послів в теперішнім парляменті буде 49.

Вугльовий корабель Storstad, який затопив Empress of Irland на ріці св. Лаврентія дня 29 мая с. р. продано на лїцитациї за 175.000 дол.

Купили його давні властителі. Storstad заарештовано було як ґаранцию 2.000.000 дол. яких домагають ся властителі Empress.

В Онтеріо відбулись вибори до провінціонального парляменту. Вислід виборів такий:

Консерв.	83
Лібер.	26
Незал.	2
Разом	111 посл.

Передтим парлямент представляв ся так:

Консерв.	86
Лібер.	19
Разом	95

Тепер лібералы здобули 7 нових дістриктів.

НОВИЙ НАТУРАЛІЗАЦІЙНИЙ АКТ.

Ottawa. З причини численних непорозумінь в нагоди ухвалення нового натуралізаційного закона, державний департамент видав специяльний циркуляр в сій справі, звертаючи увагу, що новий закон ще не ввійшов в житє а увійде доперва 1. січня. Люди, що живуть тепер, мають ще через три роки від першого січня право натуралізувати ся після старого закона, а новий закон має обходити лише тих, що приїдуть до Канади після 1. січня.

Після старого закона натуралізаційні папери виставляли судії. Тепер судії будуть лише рішати про кваліфікації аплікантів о папери, а самі папери буде висилати державний секретар з Оттави.

Сьвіт.

МАНЕВРИ В ГАЛИЧИНІ.

Віденські ґазети доносять, що військо, стаціоноване в Галичині, буде мати сього року великі гірські маневри на північнім склоні Карпат. Галицькі війська вправляли ся до сеї пори на рівнинах а тепер, з припорученя ґенерального інспектора всіх оружних сил, наслідника престола Франца Фердинанда галицькі війська будуть сього року заправляти ся до гірської війни для оборони карпатських проходів.

СТРОЇВ СЯ ВІСКОЮ.

Що алькогольні напитки, а особливо горілка, є отруєю для людского організму, про се не може бути ніякого сумніву. На доказ сього нехай послужить хоч би й отсей факт: 21-літний молодець з Філядельфії, Едвард Кавеноф, вийшов дня 15 м. м. зі своїми товаришами на прогулку і там напив ся перший раз в житю звичайної віскі. Сейчас після того Едвардови зробило ся недобре і його мусіли відвезти до найблизшого шпиталю, де він не прийшов уже до себе і по кількох годинах умер.

ГОЛОСОВАНЄ ПОЧТОЮ.

В Америці все можливе. Почтою послугують ся в послідних часах до ріжних цілий. Як доносить з держави Небраска, увійшов там в житє закон, що позваляє горожанам голосувати почтою. Закон сей буде обовязувати від падолиста с. р. в власти заходять ся вже коло приготовань. Закон введено на жадане подорожуючих, що по причині торговельних подорожий не можуть бути дома в часі виборів. Для віддавя голосу буде видаваний окремий бальот (карта голосовання) і заприсяжене зізнане (афідевіт), яке буде мусіла заповнити дотична особа. Виборець буде мусів підписати та заприсягти свое зізнане, в кім ствердить, що він є управнений до голосовання та, що не голосував в иншій місцевости.

СКОК З ВИСОТИ 800 МЕТРІВ.

Коли вже люди навчили ся літати, старали ся винайти якісь способи, що берегли би їх перед упадком. Проби з новими способами кінчали ся до пині часто нещасливо. Тепер небезпека упадку з причини воздушної катастрофи — як пишуть ґазети — буде раз на все усунена, бо ось п. Кава де Кастеля з Парижа винайшов рід воздушної парасолі, при помочи якої можна легко, спокійно і щасливо злетіти з найбільшої висоти на землю. Сей новий винахід випробувала його жінка, мимовільно відважна дама; вона їхала літаком і з висоти 800 метрів казала себе скинути на землю, прикріпивши до себе новий винахід. З початку летіла в долину мов стріла (около 100 метрів) а опісля спадала щораз лекше і легко та звільна злетіла на землю.

ЗЛИВА І ПОВІНЬ В ГАЛИЧИНІ.

Страшна злива навістила дня 1 червня схід Галичину. Місцями був хмарołом і наробив в часінах великої шкоди. Зі Стрилок, бобрецького повіту, доносять, що там вода розвесла навіть будинки. У Львові була в тім часі справдішна потопа сьвіта. Мешкання і пивниці в нижче положених передмістях Львова залляла вода. З усіх сторін алярмували огневу сторожу і водопровідне заведенє, з просьбою по мочі. На улици Зиблікевича майже на три години спинено трамваї (стріткари); в богато домах вода повалювала долішні мешкання так, що люди (самі найбіднійші) мусіли втікати, ратуючи ся перед смертю, а огнева сторожа випомповувала воду. Відтак потерпіли богато страти, бо вода спричинила їм чимало шкоди.

ЗАБОГАТО ЩАСТЯ.

Молода і гарна, але бідна дівчина Гол мала заняте в однім малім банку в Шікаго, Іл., де заробляла ледви стільки, що могла вижити. Доси не мала вона женихів і нарікала на свою долю. Аж лучило ся недавно, що номер її свого та лишня її у виграно 400.000 долярів, а при тім додав заміщний додаток, що вона може одержати сі гроші лише тоді, як до року по його смерти віддасть ся за хлопця, котрий буде її щиро любити і котрого вона також буде щиро любити. Зараз стілала сі панна Гол, але як прочитала додаток, то знова засумувала ся, бо погадала собі, що тяжко дівчині самій шукати чоловіка. Але не довго сумувала, бо як тільки подали сю вістку ґазети, до панни Гол зачали щодня сотками ще дня зголошувати ся молоді і красні хлопці, котрі присягають ся перед нею, що залюблені в ній по уха. Отже тепер панна Гол має хлопців, але тяжко її з поміж такого великого числа вибрати одного і до того ще такого, якого би вона щиро любила та за сю любов одержала 400.000 долярів.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ В ГАЛИЧИНІ.

Новий виборчий закон до галицького сойму ще не одержав цісарської санкції, але вже небаром має дістати і старий сойм буде розвязаний. Вибори на основі нового закона мають відбути ся в місяци жовтни. Передвиборчий рух вже зачав ся. Особливо проявив ся рух серед Українців. Відбувають ся вже по краю політичні віча і збори, на яких обговорюють недалекі вибори. В деяких округах виринають вже кандидатури: і так у львівськім повіті ставлять кандидатом парляментарного посла з того повіту о. Йосифа Фолиса; в надвірнянськім повіті ставлять кандидатом Д. Клюфінського, селянина; в сокальськім др-а Льва Ганкевича, парляментарного посла; в монастирськім повіті д-ра Осипа Назарука, кандидата адвокатури зі Сколя. У Львові (місті) з курії пекусової (де голосують лише ті, що платять найменьше 12 К річно безпосередно го податку) кандидує лікар др. Євген Озаркевич, а в загальної курії з міського виборчого округу Львів-Перемишль українські соціялісти Миколи Ганкевич.

В ЛАХМАНАХ ЦИГАНА.

Недавно тому приїхала до Ню Йорку на кораблі „Преторія" банда циганів під проводом ватажка Івана Сави. Цигани приїхали з Кавказу. Всі цигани були дуже прилично і богато одіті, але не мали при душі ані цента. З тої причини рішили імігранційні власти цілу банду назад до старого краю. Але Іван Сава, маючи тут еще з давних часів знакомого товариша, рівнож цигана Івана Іванова в Пітсбургу, вислав до него депешу, щоби їх ратував з нещастя. За кілька днів з'явив ся Іван Іванов на Еліс Айленд. Був се поважний циган з довгою чорною бородою, але босий і скритий лахманами. Запитаний інспектором імігранційним, чи має гроші, відповів циган, що „грахи" має. Інспектор зажадав, щоби він виказав ся банковою книжечкою. „Банкову книжку? — запитав здивований циган — чи я на такого дурного виглядаю, щоби я мав банкову книжку?" Відтак розпорол кишеню в камізельці і витягнув з відтам 10 банкнотів по $0 долярів. Опісля з другої кишені витягнув знова трохи банкнотів і так в короткім часі ложив перед інспектором цілий стіс банкнотів на суму $5.000. Інспектор перервав дальшу роботу цигана сказав: „Досить, то вистарчить.

РЕВОЛЮЦИЯ В МЕКСИКО.

Цілий минулий тиждень вела ся страшна борба поміж військами Гуерти а революціонерами коло міста Залатекас. В кінци війска Гуерти віднесли побіду. Ребеленти стратили в тій битві около три тисячі війска. Битва та тревала вісім днів. Ген. Аргумедо пустив ся тепер в погоню за втікаючими ребелянтами. В руки побідників попало кілька машинових крісів, богато конний і велика скількість амуниції.

Коли вість про ту побіду ділила до головного табору ребелянтів, сейчас вислано ґенерала Вілю з великим військом проти побідивших Гуертин.

Кравченка повішено.

МІГ УТІЧИ В ПОСЛІДНІЙ ХВИЛІ АЛЕ НЕ ХОТІВ.

В послідній хвилі просив Бога о прощення.

Дня 9 липня о год. 6'59 повішено Кравченка на шибениці за се що допустив ся мордерства на менаджери банку в Плум-Кулі.

До послідної хвилі обстоював про тім, що менаджер банку Арнольд не згинув від його кулі але від кулі иньшого чоловіка, який брав участь в рабунку і з якого іменя не виявив до останку.

Від вечера аж до рана перебув він в келії є сьвящ. Геневом на молитві. Кравченко сказав до сьвящ. Геневе, що як би був хотів то бувби утік і сеї вимимі але він сего не хотів зробити і хоче мужно заплатити своїм житєм за ті мордерства, які він повинен на своїм житя. Щоб нарешовати сьвящ. Генев, Кравченко витяг якусь стару вітжену лишку і вею отворив замки замок своєї келії.

Коли зблизав ся час його кари, Кравченко жалував за свої минувші діла, якими спричинив для людий чимало лиха. Через цілий час молив ся Кравченко і просив сьвящ. Генев, щоб і він молив ся з ним, бо молитва спричиняє йому полекшу.

Відтак написав лист до своєї жени і дав сьвященникови Геневови, щоб він доручив його жені.

В листі написав свою сповідь і просив щоб ві надрукувати в ґвєтах. Она звучить.

„Я постановив був обрабувати банок в Плум-Кулі і то аж в пятницю, бо в той день банок мав дістати більше грошей.

Я стояв в ригою і стрілив зараз і чекав відповідного часу але тимчасом Buxton післав чоловіка до обрабованя банку. Коли я до відав ся і прийшов до міста, щоб побачити сего чоловіка, який був мені добре знакомий і сказав йому, що если він має обрабувати банок то я волю се зробити самий.

Я увійшов до банку а він лишив ся на дворі. Я сказав Арнольдови (менеджер банку) що банок має бути обрабований. Він назвав мене розбишакою і сказав що я повинен сидіти в криміналі і почав посуватись взад, щоб дістати свій револьвер. Я сказав йому не рухатись, дальше чоловік що був на дворі бачив се все через вікно і прийшов до середини. Я сказав сему чоловікови переглянути шафи і то скоро.

Відтак я сказав йому піти до великої каси, але Арнольд сказав що она замкнена. Чоловік сей не міг отворити каси, тогди я сказав пильнувати Арнольда а самий пішов і отворив касу. Тоді сей чоловік забрав паперові гроші і вийшов через фронтові двері.

Я тимчасом розглядавсь чи нема де в банку райфля, щоб відтак не ужито його проти нас. Тим часом Арнольд вибіг на двір і собі через фронт. І біг за чоловіком довкола конара. Коли були они коло сьмітарки я вибіг задними дверми.

„Я мав ґавову стрільбу і вистрілив ві в Арнольда і він оголомшений впав. Але в ту саму хвилю куля застрілена другим пробила його грудь. Я напудив ся що сталось і побачив як тамтой чоловік утікав. Я помацав еще Арнольда за пульс і переконав ся, що він вже неживий. Тоді забрав гроші і пішов безпечно до церкви де здибав другого чоловіка з автомобілем. Я всів в автомобіль і поїхали за місто.

Тамтой чоловік вкіс в Мектовіцы а я поїхав далі.

МОСКОВСЬКА КУЛЬТУРА.

На подвірю петропавлівської кріпости в Петербургі бавили ся діти підофіцирів і салдатів. Одна дитина кинула камінчиком і трафила переходячого салдата. Комендант кріпости зарядив строге слідство. Не довідавшись, котра дитина звинила, приказав одному підофіцирови покарати нагайкою всі салдатські діти. Підофіцир не [illegible] хлу і тому [illegible] його зі служби, а переведено секуції на дітях поручив бездітному салдатови. Сей, послушний приказам свого зверхника, бив немилосерно діти аж до крови. Діти одначе не виявили імени винуватого „хлопчика", бо відай і не знали, хто кинув каменем на салдата.

Петербурське „Товариство опіки над дітьми" звернуло ся до міністра війни з просьбою о переведенє в тій справі слідства.

Так меньше більше оповідають про се петербурскі часописи. Трохи інакше представляє сю справу „Вечернее Время". Після його представлення салдатські діти бавили ся під мурами кріпости. Межи дітьми був і 12-літний син жандарма Ігора Савьолова. Бути може, що котрась дитина вдарила камінчиком салдата. Салдат поскаржив ся перед комендантом, а сей поручив одному з офіцирів перевести слідство. Слідство мало викрити „виновника" в особі малого Савьолова. Тоді власти зажадали від батька тої дитини, щоби він перевів публичну екзекуцію. А коли сей відмовив, загрозили йому виділенєм зі служби. Батько, приневолений конечностію, мусів остаточно згодити ся.

„Одного красного ранка — пише дальше „Вечернее Время" — темний коридор кріпости був видовищем варварської сцени. Поставлено лавку, принесено пруті і приведено малітного „злочинця". Відтак зігнано всі діти, що мешкають в кріпости, почавши від 5-ти літ, і уставлено їх довкруги місця екзекуції. За дітьми стояли родичі, котрим власть також наказала явити ся. Віінци прибув і офіцир...

Оповідають, що підчас екзекуції огірчене доходило до остаточних границь. Жінки і діти плакали, чоловіків вдержувала лише військова карність. На приказ офіцира асистував також фельчер з бандажами. Червоний Хрест надав тій сцені марку офіціяльної санкції"...

Ось так представляють ся московська культура.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.
АДРЕС:

Канадієць

THE CANADIAN
10336 - 96 ST. EDMONTON, ALTA.

Передплата на рік виносить . . . . $ 1.
Видає Спілка „Канадієць." Число Телеф. 6344.

Редакция приймає всякі оголошення по умірковaній ціні; по близші інформациї пишіть до Редакциї.

Гроші можна посилати в реґістрованім листі, або через експрес, або на Money Order в карточку, якру дістанете на почті, бо від експрес-агента треба в листі післати до Редакциї, бо без тої карточки не дістанем гроший.

Містимо всякі дописи — відносячі ся до житя - бутя нашого народу в Канаді. Дописий з нападами на поодинокі особи не містимо — хибаб они мали загальне значіне.

ХРИСТОС НАШ НАЙЛІПШИЙ ПРИЯТЕЛЬ.

„Хто іде за мною, не ходить не в темряві" сказав Господь наш Ісус Христос. Отсі суть слова Христа і они учать нас, що ми повинні йти за наукою Христа і наслідувати Його житє, если ми шукаємо правдивого сьвітла і визволеня зі всеї сліпоти нашого серця, а тоді будемо найщасливіші на сьвіті.

Наука Христа і Його житє не має собі пари і хто слідить науку Христа сей очаровуєсь єї красою і чим більше він єї досліджує тим она для него цікавійша, цінніша і хосеннійша для житя. Наука Христа, Його Євангеліє се неоцінений скарб для людства, се лік, який хоронить душу чоловіка від смерти, а людство від загибели.

Много з тих що слухають Христа, слухають слова Євангелиї, але не чують Його. Слухають Його ушима а не серцем, чують Його а не приходять до Него. Ушима та губою они близько Христа але серце далеко а далеко від Христа. Хто слухає Христа і чує Його, той іде за Христом і Його наукою. Хоть читав би ти губою цілу Євангелию що дня а не серцем, на нічо оно тобі не здалось. Губи рушились, звук розійшовсь а серце як було мертве таким і осталось. Читай Євангелия, застосовуй його в своїм житю, розбери свое житє чи оно далеко відійшло від науки Євангелия, пізнай себе а будеш найщасливійшим чоловіком на сьвіті.

Нерозумний і бідний є той чоловік що радше всім занимаєсь а не собою самим.

Во щож є для чоловіка цікавійше і цінніше як не він самий. Знане многих річий, не вдоволить душі і не дасть радости єї, але пізнане себе, направа свого житя відсьвіжує ум, а чиста совість се запорука, що Христос найбільший його приятель є при нім. Не суди нікого щоб тебе не судили. Чим лучше пізнаєш себе і осудиш себе самий, тим близше Христос коло тебе.

Тому брате прийди до Христа, читай Його сьвяте слово, а оно вхоронить тебе від всякого зла. Христос тебе потішить в горю, Христос поможе тобі в нещастю. Коли ти полюбиш Його то він не опустить тебе ніколи. Він буде твоїм пастирем, твоїм батьком, без Него будеш нещасливим будеш опущений і ніхто тебе не потішить, не розвеселить.

Тому брате не отягайсь приходи до Христа, заверни зі своїх манівців а Христос тішитись буде тобою і пригорне тебе до себе в пригорнув всіх каючих ся грішників.

БРАТЕ, ЧИ ТИ ЗНАЄШ ХРИСТА.

Чи легко тобі, брате, щасливим бути? Ой — гадаю що ні. З очий сьвітить тобі біда, ти маєш уста занімілі, лице заплакане, смуток тобі серце розриває а журба так голову сушить і сушить. Ти хотяй молодий, однак не зазнав долі; ти згорбив ся, зморщив ся, посивів, постарів ся. Чиж не правда то?

Так, то правда — правда. Дала ся тобі вже добре в знаки ся долина плачу, а терпіня твоє тим гірше, що не маєш де у кого розважити серця. Як то? Чи за житя не можеш найти ані одної вірної душі, що готова була би відчувати усе твоє лихо, що готова була би потішати тебе і помагати тобі? Ні — не можеш такої найти душі на сьвіті, яку ти рад би мати. Чоловік все чоловіком, навіть рідний не все тобі приятелем. Тяжко-тяжко тобі самому, але чим ти цілком і без потіхи і без помочи і без ради.

Ой — ні, ні! Є потіха, є рада, є поміч для тебе, але не в звичайнім чоловіці а в Бого-чоловіці, що горить всею любовію до тебе. Він чує як ти тяженько вздихаєш. Він перейме ся, коли ти стогнеш під хрестом і радий, як може тобі помочи, радий потішити тебе, коли просиш Його о се. Сказиж — чи не так то є?

Христос живучи між людьми на землі відчував всі страждання людий. Він знав тягар гріха. І коли одного разу окружили Його множество народа. Він глянувши на бідний, збіднілий народ, сказав: „Прийдіть до мене, всі змемощені та отягчені, я впокою вас." Мат. 11. 28—30. Що сказав Він тоді, те говорить і нині.

Запрошенєм, яким запрошував тамтих людий, запрошує Він і тебе, любий Читачу: „прийди до мене." Чим забула за тебе твоя совість? От бачиш, прийди до Христа, а Він дасть тобі спокій. Прийдіть, прийдіть до Христа!

Він обіцяє спокій, о много кращий від спочинку тіла. Бути невільником, стогнати, терпіти, карати себе — се правда, нещасна судьба; але нема мабуть гіршого зла, як бути невільником диявола, терпіти гризу совісти, та носити у своїй груди наче рану обведене, зболене серце спокій в такім горю можна осягнути лиш тоді коли прийдеш до Христа. А коли прийдеш, то Він злегчить всі тягарі. Як ти бідний — „прийди" а він збогатить тебе. Як хорий — „прийди" а Він уздоровить найбільшу слабість. Ти сумний? — „прийди" а Він осушить сльози твої. Коли тебе полишили „прийди", а Він буде тобі братом. Таиш на твоїм серцю гріх? О, то іди до Христа, а Він тобі простить. Боїш ся суду по смерти? „Прийди", а та хвиля буде для тебе зорею, сонцем нового, вічного житя.

Тому дорогі читачі застановім ся, чи ми знаємо Христа, сего лікаря людських мук і терпінь. Коли хто не знає, нехай пізнає Його, а Він вспокоїть кождого терплячого і отягченого.

ВЕЧЕРОК, ЯКОГО ЕДМОНТОН ЩЕ НЕ БАЧИВ.

В вівторок дня 30 червня в „Укр. Бурсі" в Ед. відбув ся вокально гімнастичний вечерок.

Програма була богата в рівнородні сьпіви, декламациї і гімнастичні вправи. В програмі брали участь головно діти в віці від 5 до 13 але крім дітий брали участь також і старші.

Найкрасше випали гімнастичні вправи, походові, комбінациї, рухи рук і ніг, фігури, вправи при сьпіві і т. д. В сих вправах брали участь 10 хлопців в віці від 8 до 14 які своєю поставою і зручностию чудували всіх присутних. Хлопці-гімнастики були в відповідних одностроях, які складались з жовтої сорочки, синіх шараварів, а до того перепоясані синьо-жовтими лентами. Хлопці в сих комічних одностроях виглядали пишно як мак в городі.

Вправи випали гарно зашо публика нагороджала малих гімнастиків незвичайно гучними оплесками.

Крім хлопців брали участь в сім вечерку дівчатка і то майже в подвійнім числі. Стрій дівчат був білий і кожда з них мала синю ленту. Програма дівчат випала не меньше гарно від хлопців а деякі показали небуденний талант чи то в сьпіві чи декламациї.

На перше місце вибились панни: О. Ґура, М. Невчас, Я. Невчас, Д. Яхнівка, Е. Невчас, Н. Крайківська, Е. Фербей, Л. Яхнівка, Т. Вільчиньска і другі.

Всі відважно виходили на сцену і поводились так свобідно як правдиві актори.

Зі старших перше місце вибилась панна Бабюк, яка своїм чудовим голосом всіх чарувала. Панна Бабюк посідає гарний і сильний голос, яким можуть повеличатись немногі сьпівачки. Панна Бабюк, колиб набула дещо більше техніки і обробила дещо свій голос то усьміхаєсь їй сьвітла будучність. А шкодаб марнувати такий голос. Се булаб друга Крушельницька.

Кілька точок виповнили музиканти скрипкарі. Гра була не конче концертова, а до того їх „репертуар" був не дуже добірний а вже абсолютно не повинно вирвати перед Укр. публику а вже до того сьвідомійшу з таким як „Мирвам брати" Се зовсім не важиця. Але мимо сего програма була гарна і вийшла гарно а деякі точки таке дуже гарно.

Публики було повна саля, хоть саля Бурси простора, однак не могла помістити всіх гостий. Публика була переважно протестаньска але були і деякі сьвідоміші католики, які не богато звертали уваги на погрози і проклятя Василиянина Гури, щоб не йшли на концерт безбожників і не позволяли брати участи і своїм дітям.

Однак они не з тих що цілують п. Гуру в руку. Они не з тих щоб позволяли п. Гурі тесати собі коли на голові.

Они прийшли самі і привели свої діти, щоб побачили дещо красшого як невинних богомнів і научились дещо більше як переховувати свуїні пацьорки.

І честь їм за се, що они чують ся свобідними людьми в свобідній краіні.

Гість.

ІСТОРІЯ І СУТЬ ПРОТЕСТАНТИЗМА.

Католицизм в Німеччині.

Щоби тим лекше зрозуміти далекосяглість і духовну глубину протестантизма, треба зазначити, що жаден край не видавав ся так бути прив'язаний до середновічної католицкої церкви і папства, на пів століття перед реформацією, як Німеччина. Папский нунцій Алеандр ще 1510 року каже, що нігде не був поміж народом так широ віддавни римскому епископови, як Німці. Італійскі гуманісти дивували ся своєї релігійних почувань Німців а папска курия дивила ся на німецку побожність як на невичерпане жерело римского доходу. Німці бажали користати зі всіх жерел ласки, звичайних і надзвичайних. Они будували безчислені церкви, записували маєтки на монастирі, купували індульгенциї, ходили на прощі, звиджували чудові місця, почитали мощі, а все те робили з такою вірою і набожностию, як жаден иньший нарід. Набожність німецка увійшла в пословицю. В місті Кольонії з кінцем XV віку одинайцять великих церков, девятнайцять парохіяльних церков, 22 монастирів, 12 шпиталів, і 76 віксчих монастирів. Кождого дня відправлювано там більше як 1000 служб Божих. На ті церкви і монастирі складали гроші зарівно бідні і богаті. Деякі з церков були переповнені золотом і дорогоцінними річами. В катедральній церкві в Берні голова сьв. Вінкентия-патрона була прикрашена великою скількостию золота і брилянтом, которому не було ціни. В скарбниці тої церкви находило ся 70 золотих а 50 срібних чаш, около 500 сьвященичих риз прикрашених брилянтами великої вартости.

При схилі середних віків, проповідь в церкві зачала набирати значіня. Деякі достойники церковні не вагали ся сказати, що проповідь є важнійша чим служба Божа. Коли сьв. Письмо в народних мовах щораз більше ширило ся поміж народом, показало ся конечним, щоби духовеньство поучало нарід в проповідях. Появили ся навіть підручники до проповідий, з котрих дуже популярний був „Спокійно спи". Там находили ся проповіди і вказівки для пастирскої роботи.

Щоби заінтересувати нарід, або щоби зволити його схолинності, церков часто урядждувала величаві походи, процесиї, давала представленя з житя Ісуса Христа. Десятки тисяч народа брало участь в таких торжествах, котрі нераз тревали від рана до вечера. Такі торжества урядждувано в день Божого Тіла, на Рідво Христове і т. д. а також коли папский делеґат приїхав до дотичної місцевости. Знаходимо в записках опис такого торжества при цесарського в Ерфурт. Оно зачало ся о годині пятій рано. На чолі походу ішли діти в числі 948, за ними 312 сьвящеників, відтак з університету 2.141 осіб, за ними слідували монахи з пятьох монастирів. Чашу з дарами несли старші достойники церкви оточені людьми з величезними сьвічками. Они занимали середину походу. Відтак слідувала рада міста, всі міщани, жінки і дівчата. Дівчат було 2.316. Они були увінчані. Чотири з них несли ліхтарні, а найкрасша з поміж них, чорно убрана і боса, несла хрест.

Рівні біблійні представленя мали на цілі обучати нарід в сьв. Письмі. З часом доведено їх до краю і они нагадували радше поганьскі обходи. До таких належало „сьвято осла", котре мало нагадувати утечу до Египту. Гарна дівчина з дитятем на руках, сідала на величаво прибраного осла. Відтак в процесиї ведено того осла головними улицями міста аж до церкви. Тут приміщено осла з дівчиною перед великим престолом, при котрім сьвященик відправляв Службу Божу. Після неї, всі вірні ревіли наче осли. Щоби мати повний образ сего представленя, не завадить додати, що в однім рукописи знаходимо, що підчас сего сьвята, часто сьвященик, коли підносив чашу з дарами, ревів як осел три рази.

Житє родинне поміж Німцями було глубоко релігійне. Родителі Лютра навчили його за дитиньства Символ Віри, Десять Божих заповідий і Молитву Господню.

(Дальше буде.)

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

ЦІЛИМ СЕРЦЕМ ХОЧУ СЛУЖИТЬ

1. Цілим серцем хочу служить
Мому Творцю й Його славить;
Закон Його заховаю;
Нагороду прийму в раю.

2. Возрадуюсь в службі Йому,
Добрий примір ближнім маю,
Чей-же й они зачнуть служить,
Чесним житєм Богу годить.

3. Душа моя нехай знає,
З покорою прибігає
Під Господню все контролю
І сповнює Його волю.

4. Не дай, Боже, уникати,
В Твоїй службі дай скріплятись.
Всели Творче, волю мою,
Додай сили, най Те славлю.

НАСІННЯ В ЧОТИРОХ РОДАХ ЗЕМЛІ.

Золоті слова: — „ПРИЙМІТЬ У ЛАГІДНОСТИ ПОСАДЖЕНЕ СЛОВО, ЩО МАЄ СПАСТИ ДУШІ ВАШІ." — Якова 1:21

І почав знов научати над морем; і зібралось богато народу, так, що Він увійшов у човен щоб сидіти на морі; а весь народ був на землі при морю.

2. І научав їх багато приповістями, й глаголав до них у науці своїй:

3. Слухайте: Ось вийшов сіяч сіяти:

4. І сталось, як сіяв, одно впало над шляхом, і налетіло птаство небесне, й пожерло його.

5. Инше ж упало на каменистому, де не мало доволі землі, і зараз посходило, бо не мало глибокої землі.

6. Як же зійшло сонце, повяло, й не маючи кореня, посохло.

7. А инше попадало між терниня, й терниня, розрослись, поглушили його, і овощу не дало.

8. А инше впало на землю добру, й дало плід, що сходив і ріс, і зродило одно в трийцятеро, а одно в шістьдесятеро а одно в сотеро.

9. І рече до них: Хто має уші слухати, нехай слуха.

10. Як же був на самоті, питались у Него ті, що з Ним, разом двайнайцятьма, про приповість.

11. І рече до них: Вам дано знати тайну царства Божого; тим же, що осторонь, у приповістях усе стаєть ся,

12. щоб дивлячись дивились, та й не бачили, й слухаючи слухали, та й не розуміли, щоб николи не навернулись, і не простились їм гріхи.

Нинішна Євангелия оповідає нам, що коли Господь наш Ісус Христос ходив і научав людей по Галилеї, тоді велике множество народа ішло слідом за Ним. Як одного разу Він находив ся на березі галилейского моря, то така велика громада народа зійшла ся до Него, що Він не міг був утримати ся над морем і був примушений всісти в човен і відплинути трошка від берега. Коли се стало ся, тоді Він почав научати сей народ приповістями. Одна приповість була о сіячи, котрий вийшов сіяти зерно. І так, одно з тих зерен упало над шляхом. Позаяк та земля була збита, оно лежало на верху через якийсь час а опісля прилетіло птаство і подзьобало його. Друге зерно упало на каменисту землю і сейчас зійшло, але коли сонце сильно загріло, оно повяло і посохло, бо не мало де впустити кореня. Третє зерно упало між терня. Там оно сейчас зійшло і росло гарно і буйно, але терниня переросла і приглушила його і про те не принесло жадного овощу. Аж четверте зерно упало на добру землю і видало з себе плід: одно в трийцятеро, друге в шістьдесятеро а третє в сотеро.

Коли Його ученики не зрозуміли яке значіне має сеся приповість, тоді Христос обяснив їм, що той, хто голосить народови чисту Божественну науку, є сіячем. Його наука є насінєм або зерном. А серця слухачів суть землею на котрі падає наука, як те зерно на землю.

Се є красна приповість або притча і містить в собі дуже гарні науки для всіх нас. Перше є добре застановити ся над тим, що помимо того, що Христос в тій приповісти порівнює усіх людий до чотирох родів землі, однак ті чотири роди людий дадуть розділити ся лише на дві головні части: на ужиточних і неужиточних, на плідних і неплідних, на послушних і непослушних, або на добрих і на лихих. До перших трох родів землі Христос порівнює неужиточних, неплідних, непослушних, або лихих людий. Правда, що між ними є різниця як між тою землею на тій низі. Однак ніхто з них не є достойний війти до царства Божого, бо всі суть неплідними, непослушними, неужиточними і через те всі суть лихими.

Що є за користь, коли чоловік іде там, де голосять або засівають чисту науку Христову, если-же він іде там з затвердiлим, запеклим, або з замкненим серцем? Наука падає на його серце, але сейчас відбиває ся від него як горох від стіни або лягає на верх серця, як зерно на збитій дорозі і сейчас диявол приходить і вишпить її.

Що за користь з того, если чоловік прийде там, де голосять чисту науку Христову і він єї сподобає собі і сейчас приймає єї в своє серце і починає жити після неї; если же він опісля перестає жити після неї або відкидає єї від себе, коли впаде на него якась прикрість, або переслідованє за правду, за чисту і правдиву науку Христову? Наука Христова в його серци в лишень на час, як те зерно в каменистій земли. Опісля прикрости житя земского і переслідованя за правду спалюють те Слово Боже в його серци, як сонце спалює зерно в каменистій землі.

Або що є за ужиток і з того, коли чоловік прийме науку Христову в свое серце, але після неї якийсь час, а опісля задля пристрастий злопотів, богацтва або слави житя земского, забуває на ню і не живе після неї? Серце такого чоловіка або таких людий є подібне до тернистої землі, де посіяне зерно сходить і виростає велике, але не видає жадного плоду з себе, бо терне заглушує його.

Як ті всі три роди землі: збиту, каменисту і тернисту можемо почислити до одної недоброї, неплідної або неужиточної класи; так само і ті три роди людий, що слухають Христову науку але не приймають єї до свого серця; що з увагою слухають тої науки, але задля прикростий і переслідовань за правду забувають за ню; що радо приймають єї в своє серце, якийсь час живуть після неї а опісля задля богацтва і слави і журби житя земского заглушують єї; сі три роди людий, помимо того, що поміж ними є велика різниця, они всі належать до одної неплідної, недоброї та неужиточної громади. І такі люди не можуть мати і найменшої надії на житє вічне, бо суть неплідними або неужиточними для слави Божої.

Друга класа людий є подібна до доброї землі, котрим обявлена правдива наука Христова сейчас падає глубоко до сердець, виростає і приносить овощ трийцятерий, шістьдесятерий або сотерий. Се суть ті, що з увагою слухають Христової науки і живуть після неї кождого часу, на кождім місци і в кождім способі.

НАУКА.

ВОДА В ПРИРОДІ.

(Продовжене.)

Більші ріки, по котрих можуть плавати кораблі називають ся спливними; а они і тепер ще важними дорогами. Ними дістава ся в глуб краю товари і прохибами з далеких країв (желізниць ище не було). Мають они не малий вплив на клімат, засичаючи воздух в пару дощеву. Як плинуть з полудня на північ розносять з собою тепло в околиці холодні і противно холодять горячі околиці плинучи з півночи на полудне.

Води спливаючи з гір виповняють нераз заглублення більших або менших розмірів і творять озера. Озера можуть бути гірскі або низинні; а они нераз дуже великі і глубокі. Як з часом вода гірского озера перерве скалу, що творить запору, то озеро зникає і полишає ся по нім лише долина, на котрої дні плине звичайно потік. Низинні озера заповняють ся намулом нанесеним до щілин з землі, як також останками ростин і шкірат водних, стають щораз плитші, замінюють ся в багна, аж в кінци висихають зовсім. Та сама доля, лиш значно скорше чекає стави і сажавки, як їх не чистить ся.

Пересякаюча вода. Коли опади натрафлять на землю порожисту, або на скали для води проникливі, пересякають через них і дістають ся глубше, часом навіть дуже глубоко, аж доки не натрафлять на верстви, які не перепускають воду. Там збирає ся вода, підходить щораз вище, або знов опадає, відповідно до скількости води прибуваючої з гори. Як викопаємо яму, якаб сягала аж до тої ґрунтової води отримаємо студню.

Лучає ся нераз, що при такім копаню, а ще частіще вертеню, вода добуває ся з певною силою, напирана ґазами, які находять ся в глубині. Такі случаї називають ся артезийськими студнями.

Лише в глубоких студнях вода є доброю до пиття, з плитких часто шкідлива. Ся остання походить з заскірної води, яка збирає ся не глубоко під поверхнею і містить в собі часто занечищеня, шкідливі для здоровля. Навіть глубокі студні треба що року очищувати зі шламу і сипати до них пісок, щоби ся через него вода перецідювала.

Вода походяча з глубини має в собі часто богато вапна, яке осідає на стінах посудини, коли таку воду в них довше потримаємо. Можуть они містити в собі також соли желізні, сірки, йоду і т. п. Крім того вода яка добуває ся з глубоких верств є часто тепла або навіть горяча, часом вода бурить ся з шумом, наслідком добуваючого ся з неї ґазу. Такі води називають ся мінеральними водами. В Америці в Арканзас Готсприн і инші, в Монт Клементе сірчані води на ревматизм.) Переходячи через ріжні верстви землі, розпустили вони в собі якісь соли, або напоїли ся під великим тиснєнєм ґазами, задля котрих мають прикмети, що можуть лічити певні хороби людскі.

Найцікавійше є ділане води, яка переходить через ґрубші вапняні покладки. Вапно в воді, особливо насичній ґазами, розпуска ся. Як тепер така вода під покладами вапняними найде десь щілину, якою може виплывати, то уносить з собою якусь скількість вапна розпущеного в ній. Нова маса води робить то саме і так в тягу віків творить ся щораз більша щілина аж з часом змінює ся в печеру. Сі печери розгалужені, місцями вузкі і низькі, то знов нагло розширюють ся мовби величаві церкви. В горі тих печер звисають якби ледові сопли і заслони дивачні виглядом т. з. сталактити котрі в сьвітлі мінять ся і блищать мов дорогі камінє.

Натіки сі повстають з крапель води пересякаючих через стелю печери; крапли паруе і вапно, а вапно в воді розпущене, осідає в малих кристалинах. На тій першій верстві творить ся друга і дальші, аж з часом повстане бородавка, потім сопель а з нім ці з віками творить ся натік, сягаючий навіть до дна печери і змінює ся в стовп-філяр. Повстають отже стовпи а ціла печера набирає вигляду якоїсь зачарованої сьвятині. На дні сих печер находять ся часто озера чистої зимної води, а з них випливають струї і річки (пр. Поік в печері в Постонії). Такі річки виплывають часом на поверхню землі, плинуть якийсь час, аж потім нагло знов зникають в якійсь скалистій щілині, щоби дальше на ново появитись.

Вода всякаюча в горішні верстви землі, в управну землю має для рільника, огородника і лісовика найважнійше значіне, бо вода становить головну складову часть кождого живого устрою, а скількість води в звірятах і людях становить три четверті їх загальної ваги. Ще більше, бо около 90 процент води мають ростини молоді і листє, за то мало її а в сухих частях ростин і насінію.

Однак се не досить на тім. Через звірячий организм переходить безнастанно вода з поживою і напитками, а злишну воду видiлює организм в виді мочу, поту, слини і т. п. Ростини похлонюють коріньем особливо підчас росту велику масу води; з нею дістає ся також до їх нутра часть поживи в воді розпущеної. Часть тої води в ростинах полишаєсь чи то в соках, чи як складник клітин, але значно більша її скількість паруе листьми в воздух. Парованє се змагає ся в літі в горячі дни, слабне в осени підчас холодних днів і в ночи.

Справлена земля має сю прикмету, що напоює ся зарівно опадами з воздуха спадаючими, як і втягає воду з верстов під ріллею положених. В неї то побирають воду ростини для своєї потреби. Чим земля є урожайнійша і пухкійша-сипкійша, тим більше води може в себе приняти і затримати. Особливо глиняста і порохнава земля похлонює дуже богато води; длятого через управу ріллі, через часте і вмiле роздроблюване її плугами, боронами робимо її пухкою, а тим самим спосібною приняти більше води.

Впівци через нарушуване поверхні ріллі перериваємо дрібні каналики, якими вода підносить ся з глубини до поверхні і недопускаємо до її парованя затримуючи тим способом вохкість в ґрунті. То само осягаємо застелюючи землю навозом, листєм, чатинєм, мохом, як то часто роблять огородники.

Ціла управа ріллі служить до того, щоби її зробити доступною для води і воздуха, отже нагромадити в ній вохкість і ґази, а рівночасно улекшити розріст корінь і пошукуване ними поживи. Длятого по кождій зливі, або підчас посухи порушаємо і роздроблюємо землю на поверхни, щоби зробити її спосібною до принятя води. Длятого перекопуємо глубоко мілкі піски, по яких вода спливає, щоби видістати на верха пісок зернистий, в якім вода всякає. Длятого заливаємо водою на якийсь час землі порослі травами або луки, бо трави потребують богато води до росту. Коли де води затримує ся за богато, то надмір її стараємо ся усунути. А робимо се при помочи ровів і дренів.

На землях неуправних роботу сю виконують крети, миши і глисти земні, які копають канали в землі на власну потребу, але ними розходить ся також вода і воздух.

(Дальше буде.)

ОПОВІДАНЯ.

ВІДДЯЧИВ СЯ.

(Дальше.)

— Приймуть, там таких горобців [illegible].

Ти підеш між школярів вчити ся. Підеш під руку бакалярів та шкільного отамана. Тебе вчитимуть грамоти. Коли будеш себе пильнувати, слухати, буде тобі добре; коли ж ні, то березової каши підсиплють. Не пробуй того, бо у січових бакалярів здорова рука. А коли підростеш, навчиш ся воєнного діла. Тебе припишуть у котрийсь курінь і ти станеш товаришем.

Ось як сину буде.

— А колиб я хотів вернути до дому?

— Про се потолкуємо згодом.

— Що воно, дядечку, так страшно шумить?

— Не бійсь, моя дитино — сказав поважно Касян заокружуючи шапку — се Дніпро-Словутиця говорить, наша сьвята ріка, Дніпро-батько. Се якраз пороги бють...

Шум води щораз більшав. Деколи вода вдаряла з великою силою об скелясті береги і від того ревіло.

Подорожні станули над берегом широкої ріки. Сонце хилило ся до заходу. Його ярке проміне разило очи так, що не можна було глянути, хиба під руку.

Івась стояв як зачарований. Він нераз чував від старих людей за Дніпро, та не міг собі уявити тої водиці. Дніпро плив широкою полосою. В його филях відбивали ся золотими пасмугами відблески заходячого сонця. З води виплюскали на верх води білі риби. По той бік ріки видно було густі чорні полоси ліса. А далі на полудне шуміла безнастанно вода розбиваючись об пороги.

— Не ночувати нам ще сьогодня на Січи — говорив Касян а при тім думав, як би то виправдати себе перед кошовим.

Поїхали далі ліпим берегом Дніпра, шукаючи пригожого для нічлігу місця. Їхали завпростець віддаляючись від Дніпра, який в тім місци робив великі закрути. Аж натрапили на добре місце. Росла тут купа верболозу, а між нею в середині була невелика прогалина.

— Ось тут і заночуємо.

Зачала ся робота та сама, що й учера. Тепер вже то й Івась помагав Касянови. Розсідлав коней і вповивав їх пасти ся, приніс з ріки в казанку води і збирав сухе паливо. І се робив він вправно нічим у степу вирiс.

Зайшло сонце, а далі і смеркло ся. На небі появили ся золоті зорі.

— Чи ти, Івасю, знаєш ся троха на зорях?

— Так як би нічого.

— Тобі се треба знати. Так, що у степу нема нічого проводиря, як у день сонце, а в ночи зорі. Ти вже знаєш, що південь там, де у день сонце найвисше стоїть. Тепер треба тобі пізнати, де північ а де південь у ночи. Отож дивись! Отсих семеро звізд на небі, се називає ся віз. Подумай собі, такий шнурочок від оп-тої крайної зорі в горі до крайної в долині. Ось ти пусти ж на сій крайній зорі в долині ще один шнурочок, протягни його рівно в гору та в бік від себе, та найдеш на тій дорозі зорю саму одну. Бачиш? Ся звізда кождої ночи показувати буде північ. Розумів? А як ти обернеш ся до неї спиною, то проти тебе буде нераз південь.

Касян порав ся коло вечері. Огонь розгорів ся і палахкотів. Дим підносив ся в гору, потому завертав в оден бік і стелив ся широкою пасмугою. Коні станули під димом.

— Нам треба ще палива. Треба цілу ніч огонь піддержувати. Зараз мати можна цілі рої комарів то нас і коней зїдять на смерть.

— Хибаж цілу ніч не будемо спати?

— Чом би ні! По вечері накладемо на огонь сирої трави і буде диму досить.

— А як полумя не буде, то ще який звір прилетить ся...

— Не журись, коні дадуть нам знати. Козацький кінь розумна твар. Я одного разу ночував в степу. Був знеможений і заснув твердо. У ночи чую, щось мене у бік штовхає. Зриваюсь, а наді мною стоїть отсей самий вороний і лобом у бік товче. Я очуняв від разу. Ніч була місячна. Дивлюсь, а [illegible] Татарин мчить ся. Бачиш ти, який розум у коня?

— А ти, дядьку Касяне, бачив коли вовкулаку?

— А навіщо тобі се знати? боїш ся вовкулаки?

— Трохи і боюсь; старі люди кажуть, що вовкулака як раз в таку ніч по сьвіту вештає ся та людям пакостить.

— У нашому селі був вовкулака. Було, як пропаде, то цілими тижнями його нема. Хата пустою стоїть, а його нема. У нього небуло ні жінки ні роду. Ще як парубком був, то люди знали про се який він, і тому жадна дівка не хотіла за нього вийти замiж. Було, як верне із своєї мандрівки, то такий знеможений, що ледви ногами волоче. Одежа на ньому подерта, а він сам подряпаний на лиці і на руках. Люди його боялися, зминали, [illegible].

— А до церкви він ходив?

— Ні, хиба раз у рік у страстний четвер, як про муки Христові Євангелія читали. „Але в середину він не важив ся, лише під углом стояв. Люди би його були не пустили...

— Та й у нашій Гавриліщі теж був вовкулака. Страх, як його люди лякались. Зайде було у чию небудь хату та бере, що йому завгодно, а ніхто не важить ся з ним сперечати ся. Мій батько вдівцем живе. У нас була стара бабуся Настя Притчиха. Вона у хаті хазяйнувала. Тямлю, раз пекла вона хліби та поклала на столі холодити. Аж тут приходить у хату вовкулака та нікого не питаючись бере оден хліб за другим, здирає зверху шкіру та й жере. А бабуся дивить ся і півсловечка не каже. Тоді вже мені стало досадно й кажу: чом ти хліб сьвятий псуєш?

А він як випялить на мене свої червоні очи (у його були червоні очи начеб кровю обкипілі), то по мені аж морозом перейшло... Бабуся мене за плечі й у комору схопала, та ще й двері на замок замкнула. Коли він вже пішов бабуся випустила мене з комори та каже: „Не чіпай його, Івасю, бо лихо тобі буде; або тебе у вовка перекине або таки живого зожре. Тепер я його ледви ублагала, щоб тобі забачив".

— І щож з тим вовкулакою стало ся?

— Як пішов раз у степ, так і пропав. Опісля знайшли люде у степу лише його кістки. Казали, що його вовки розірвали.

— Чимось він межи ними прогрішив ся.

— Відай, що так. Вовки мають теж свої звичаї, як і люди.

— І муравлі свій звичай мають, усяка божа тварь.

— А з рушниці то вовкулака встрілить?

— Куди там! Може би його узяла свячена куля, та я сього не робив, то й не знаю, як тобі сказати.

(Дальше буде.)

ГОСПОДАРСТВО.

КОРМЛЕНЄ РОГОВОЇ ХУДОБИ.

(Продовжене.)

Кормовий вислід, який одержимо по скормленю одної паші чи мішанини кількох паш, залежить не лише від скількости кормового відношеня білкових та без'азотових складників. Сей вислід без огляду вже на скількість паші та її якість, залежить від смаковитости паші.

Знаємо, що ріжні звірята ріжну пашу не однаково радо споживають, хотяйби кормові таблиці вказували, що примiром паша, яку звірята нерадо їдять, є богатшою в кормові істоти в противенстві до паші, що її звірята дуже лакомо їдять але убогої в кормові складники.

Смаковитою буде паша передовсім тоді, коли она є сьвіжа, неперестоялою. Дальше спосіб подаваня паші звіретам має ту не мале значіне, як також правильність що до часу поодинокого кормленя. Одностайність паші але впливає на її смаковитість.

Перехід від одного роду паші до другого повинен відбувати ся постепенно, особливо коли має ся переходити з зеленої вагкої паші на суху, зимову. В той час звірята часто нераз навіть поважно хорують, коли нагло змінити пашу.

Не малого значіня для доброго спожиткованя паші є обхід зі звірятами взагалі, а з осібна в часі кормленя. Чим лагіднійше обходити ся зі звірятем, тим ліпше вилискує і спожиткує оно спожиту пашу.

Чистота стайні, а в першій мірі жолобів є [illegible] також дуже важною.

Кормлене худоби в літі на пасовиску.

Літне кормленє худоби відбуває ся або на пасовиску або в [illegible].

Пасовиско є найпростійшим, найздоровійшим і найліпшим способом літнього кормленя худоби і того способу передовсім повинні тримати ся наші господарі, як хочуть мати здорову, гарну худобу та добрий дохід з неї. Добре пасовиско повинно дати худобині паші до сита і то паші, якої склад відповідає потребам тіла худоби. Таким буде пасовиско тоді, коли на нім росте буйна сочиста трава. Поріст трав має бути зложений з сьвіжих смачних, солодких трав, між ними четвертину або пяту часть повинні становити горошкові (мотилькові) ростини, т. є ріжні роди конюшини, передовсім біла конюшина, вика, люцерн, а решту добі солодкі трави, як райґрас анґлійський, костерева, мітлиця, купчатка, вибiнка, гребінка і т. п. Таким буде пасовиско лише тоді, коли господар буде його так само старанно управляти, як управляє свою орну землю.

Треба отже пасовиско навозити гноївкою та штучними навозами бо стаєнного навозу звичайно не стає на ріллю.

Урожайність, видатність пасовиска є ріжна, залежить від якости землі, навоженя і полтку. Звичайно рахують, що на добрих т. зв. товстих пасовисках, старанно плеканих 3 штуки худоби на два морґи, або кілька три штуки на морґ можна удержати через літні місяці без прикормлюваня худоби в стайни.

У нас, де звичайно попри випас на пасовиску господар докормлює ще і в стайни, вистарчиав би один морґ доброго пасовиска на дві або три штуки дорослої худоби.

Щоби мати який дохід з пасовиска, треба коло него старанно ходити, а не лишати на Божу волю.

І так цілий простір пасовиска треба поділити, перагородити огорожою зі звичайного дротя або кільчатого дроту на кілька частий, бодай на яких чотири части і спасати їх по черзі. По випасеню кождої поодинокої части, треба на ній порозгрібати лайнаки граблями і зволкувати, а як треба, то зілляти гноївкою або посипати штучним навозом, а се томаслиною і каїнітом. Часом треба ще й підсіяти насіня трав та мотильковатих ростин.

В той спосіб пасовиско худоба справді добре випасе, а не змарнує його, як то часто буває у нас через те, що худобу пускають свобідно по цілім обшарі пасовиска. Тоді худоба випасе з самого початку що найсмачнійші трави, а рівночасно значну часть трави [illegible].

Опісля голодує та лише блукає в голоді по таким стовченім пасовиску. Нема у нас звичаю розгрібати зараз сьвіжі лайнаки. Они твердиуть і вже через ціле літо худоба сторонить від тих місць, на яких розкладають ся купини неорозгребаного навозу.

В той спосіб просто уменьшує ся простір пасовиска.

Визискане пасовиска буде ще докладнійше, коли на нім пасти худобу припнену на шнурках чи ланцухах. Примiром в Данії, Ольденбургу і т. д. пасе оден пастух нераз і 80 коров, поприпинаних на шнурках, довгих на 4 метри. Оден конець шнура прив'язаний до уздечки корови, а на другім кінци є прив'язаний грубий дріт, довгий на 60 — 70 центаметрів. Сей дріт вбива є ся цілий в землю. Пастух ходить за порядком від корови до корови і переникає їх на щораз сьвіжу траву. Заки пастух обійде від першої до послідної т. є вісімдесятої корови, то вже перша випасла докладно свій круг паші. Так пасуть ся корови цілий день, а навіть там їх доять, поять і там они ночують.

Коли худоба на пасовиску не напасе ся до сита, що у нас буває майже правилом, то треба її докормити в стайни.

В деяких краях, особливо в Німеччині, де нема природних пасовиск, перемінюють орні поля на штучні пасовиска в той спосіб, що засівають травами і ділять на кілька або кільканайцять переділок. Хтось би сказав, що се марновано поля, бо ріля більше дасть, як пасовиско. Але німецькі господарі з олівцем в руках обрахували, що добре пасовиско, відповідно заложене, не дає ані трохи меншого доходу як ріля, противно такий сам нераз дохід, як прим. бураки цукрові, що дають з ріллі найбільший дохід. Навіть дрібні селяни ідуть за тим примiром і у німецького селянина дуже часто можна стрінути старанно заложене і поділене на переділки пасовиско коло хати т. зв. Hausweide).

У нас далеко ще до того, щоби господарі заміньовали свої ріллі на пасовиска, але все таки могли бя приначувати на пасовиска бодай такі ґрунта, які з ріжних причин годі взяти під плуг от прим. в горах, межи лісом, над нашими неуреґульованими ріками, де є безнастанна обава о залив ріки і т. п.

Кормлене в літі в стайни.

Кормленє зеленою пашою є взагалі коштовнійше, та некористно впливає на здоровлє худоби, передовсім коров та молодняка.

Але годі. Як нема пасовиска, то треба передовсім дбати о обильну, все сьвіжу, зелену пашу та можливо чисту, ясну і продувну стайню.

Крім того треба конечно уладити якусь загороду поблизько стайні, щоби худоба могла як найбільше бути на сьвіжім воздусі і то не лише днем але також почию. Навіть при найобильнійшій зеленій паши годі мати в літі здорову худобу та хорош й молодняк, коли він дусить ся, та мучить ся в душних, темних стайнях, а часом ще по коліна в гноях.

(Дальше буде.)

Дорогі родимці.

Як Вам звісно, що в місті Едмонтоні заложено „Укр. Запомогове Товариство". Ціль товариства є подавати поміч членам в часі слабости а в разі смерти члена виплачує його родині чи дітям чи кому иньшому, кого член назначить від 100 до 1000 дол. запомоги.

Брак такого товариства вже давно відчувалось в Канаді. Чоловік чи самітний чи жонатий з дітьми, працює і заробляє на стільки що ледви виживить себе і діти а на старі і тяжкі літа нічо неголен зложити.

І коли заскочить его смерть, жена і діти лишайть ся без якоїнебудь помочі. Припустім, що хтось зложив стільки гроша що купив собі лоту і побудовав шек чи хатину і працює і сплачує довг зі свої лоти, але нараз смерть заскочила і не лише, що жена і діти лишають ся без куска хліба але еще сей лот чи хатина на яку чоловік так тяжко працював, пропадає бо жена і дрібні діти не мають чим доплачувати.

Щоб сему запобічи то кождий розумний батько, який любить свою родину жену і діти повинен пристати до сего „Укр. Запомогового Товариства" яке враз якого нещастя прійде з помочию позісталим сиротам і не лише, що осушить сльози сиротам але може занятись і сплаченєм довгу і т. д.

Тому застановіть ся Врати добре над сим, чи Ви працюєте як робітник чи як фармер, що станеть ся з вашою родиною і Вашим добром в разі якого нещастя. Чи судьба Ваших дітий є забезпечена? Чи по вашій смерти добро, о яке ви так тяжко працювали лишить ся при Ваших дітях чи заберуть його буйні властителі а Ваші діти опинять ся на улиці?

НЕХАЙ КОЖДИЙ ЗАСТАНОВИТЬ СЯ ДОБРЕ НАД СИМ ЧИ НЕ ЛУЧШЕ ПРИСТУПИТИ ДО „УКР. ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА" І ЗАБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ І СВОЮ РОДИНУ.

ЛИШЕ ОДЕН ДОЛЯР НА МІСЯЦЬ А ВИ І ВАША РОДИНА ЗАБЕЗПЕЧЕНА.

Тож не думайте довго а преступайте в члени.

Приступайте не лише самі але заохотіть своїх кревних і знакомих.

Не отягайтесь а приступайте сейчас, БО НІХТО НЕ ЗНАЄ ЩО І КОЛИ ЙОГО ЧЕКАЄ.

Одеи доляр на місяць а 10 на рік забезпечить Вашу будучність і будучність Вашої родини.

Пишіть по статут і декларацію до:

UKRAINIAN BENVOLENT SOCIETY
9606 JASPER AVE. EAST.
EDMONTON, ALBERTA.

ЕДМОНТОН.

Хвальна Редакціє.

Прошу помістити пару стрічок, які написав, щоб відповісти якомусь лямполизови-критикови на його базґранину в „Новинах" і „К. Русині".

По перших словах пізнати, що се якийсь йолупуватий лямполиз-гриза-сьвічка, який чіпаєсь до критики а розуміесь на ній як осел на зьвіздах. Критик повинен бути безсторонним і розуміти се про що говорить, а не дітвайом лямполизом-сьвічколизом і критикувати тому, що се був концерт протестанський а не католицький.

Головно свої критичні помиї виливає він на голову п. Н. Белегая, який занял ся устроєнем сего концерту і положив не мало труду в вивчене його.

Коли зайти деколи на якийсь концерт або представлене, яке дають Едмонтонські католики то случає виносить вражіне, що знаходить ся в підївсьмій старокраєвій рідні театр, а з представленя виносить ся вражіне, як в старім краю з малого місточкового ярмарку, але мимо сего жаден протестант не накидаєсь на аматорів за се, що они католики і не критикує їх.

В нашого „критика" річ маєсь зовсім противно.

„Критикови" не подобалась також кінцева промова бесідника, Н. Б. який сказав на безпідставне гавкане п. Гури і деяких йому подібних довго-язичних лямполизів, на що присутні нагороди ли гучними і довго тревалими оплесками.

На кінци здалобись згадати, що по концерті розпочали танець не протестанти але таке самі Гурові католики. Коли звернув їм дехто увагу, що негодить ся для них танцювати бо піст, то они відповідали, що они танцюютьназбитки Гурови, щоб він непхав носа до чужого проса. І що п. Гура не доріс до сего, щоб їм заборонити. Дальше, що они хочуть показати, що його не слухають і не будуть слухати і т. д.

Також скажу я слівце і для тих, що кричуть, що як хто протестант то він плює на все, однак оно так не є. Я радив би, всім тим що такі глупі дурниці плетуть, щоб були заглянули на сей концерт то булиб переконались, що они грубо брешуть. Коли буде еще подібний концерт, то нехай зайдуть і подивлять ся як виглядає симіляція і нехай будуть людьми а не брехунами.

Здоровлю всіх читачів „Канадийця" і „критика".

Присутний.

ДО ЧАСУ ЗБАНОК ВОДУ НОСИТЬ.

Стечишин, редактор „Новин" який хорує на пльоткарство, буде мусів відповідати в найблизшім корті за свої очернення, які поробив на сьвящ. Вільчиньского. Доси відповідав п. Кремар як президент „Новин" але як почали тягати і замикати як яку пиячьуволоцюгу, зрезиґнував з президенства. (Він був през. над двома членами).

Переслухане відбулось Стечишева дня 9 липня. Коли судия запитав Стеч. чи має, що сказати на свою оборону, то біднячько ані пари з уст не пустив. Ото відвага але. Тоді поліц. судия признав його винуватим і передав справу до вищого суду. А Стеч. сказав зложити 1,000 дол. запоруки.

Розправа відбудесь десь аж в осени.

Куток для Господинь.

ЗУПА ВАРАБОЛЯНА (КАРТОФЛЯНА).

Обібрати бараболі, покраяти в кістки, залляти теплою водою вкинути петрушки й цибулї та заварити. Коли зваяться на пів, робити пів літри сметани й небагато муки тай вливати по троха аж поки зупа не піднесе ся. Можна зварити і на росолі замісто на воді.

ЗУПА З ЯБЛОК.

На шість осіб заварити 15 кваних, дрібно покраяних яблок. Коли звараться, розволотати і перецідити крізь друшляк; додати цукру після смаку, товченого цинамону на конець ножі; або цитринової шкірки, робити золотушою квитарку сметани з двома желтками й одною ложечкою муки. Тепер вляти до сметани перецїджені яблока, робити й раз один заварити, та мішати, щоби не пригоріла. Вилляти до миски, подавати можна теплу або зимну. Подає ся до ньої круті тісточка, або грінки з булки. Так само робить ся зупи зі сливок, грушок, малин й черешень.

СОС ХРІНОВИЙ.

Утерти хрону на терці (чисто обскробаний і сполоканий) во поливати ложечкою муки, дати цілолочок масла й посолити. До палящого горшка дати кілька ложок сметани, замішати й заварити. Коли за густий додати трохи росолу. Подаєть ся до міса з росолу.

СОС КРОПОВИЙ.

Сполокати молодесенького кропу і посічи дрібненько. Зробити запражку з масла і муки й вкинути до ньої посічений крір, запражити, влити пару ложочок сметани, посолити й заварити. Подавати до росолового міса.

ВІДЕНСЬКИЙ ШНИЦЕЛЬ.

Покраяти на палець грубо 2 ф. мягкої „яловини", виткати посипати трошки перцем, посолити після смаку, умочити в розбите яйце, обсипати мукою. Зарумянити пів ф. масла положити місо і смажити скоро на обі сторони, покраяти цибулю на тоненькі пластинки, положити на мало воло масла й прирумянити. Коли шницлі готові, положити їх на полумисок (полумисок поставити на горщик з горячою водою, щоби від пари були теплі). До масла зі шницлів влити кілька ложок росолу, або й води і дві ложки оцту та заварити. Можна додати пів ложечки екстракту Маґґі-а. Полити місо на полумиску сосом і зараз подати.

ПЕЧЕНЯ ГУЗАРСЬКА.

Поточчи й посолити, 2 ф. доброї яловини. До ринки дати ложку масла, пару ложок води і душити під покришкою. Коли мясо не вложити на стільничку, нехай перестигне. Втерти на терці черствого, житнього, питльованого хліба, посічи дрібненько цибулю, дати перцю, соли і ложку масла, та перемішати. Повадкрають печеню до половини, наложити до неї фаршу й завязати ниткою. Підрумянити в ринці сос, посипати мукою, запражити, підлити в міру зимною водою, заварити з печенею і видати на стіл з капустою, а не забути здійняти нитку.

ЩУПАК ПО ЖИДІВСЬКИ.

Щупака сплавити, посолити і нехай так постоїть кілька годин. Тепер вискробати з середини мясо острим ножом, зламати, щоби не подерти верхньої шкіри, вибрати всі ости, посічи мясо, домішати дві посічені цибулі, перцю, ложку тертої булки, вмішати і накладати в рибку та зашити. В широкій ринці заварити ріжної ярини, покласти рибу і варити чверть години (коли риба більша то пів години). Вибрати обережно рибу і покласти на полумиску (поростинавши і повитягавши передтим нитки). Росіл з риби заварити так, щоби була хватирка, полити рибу і поставити, щоби застигла. Так само можна робити покраяну в кусеньки, але перший спосіб ліпший.

ГОСПОДАРСКІ ЦІНИ.

ЖИВА ВАГА.

Товсті бики від 900 — 1200 ф.	за фунт	7 цт.
Більшої ваги бики	за фунт	6—7 цт.
Товсті корови від		6 до 6 і пів цент.
Безроги від 100 до 150 ф.	за фунт	8 цт.
Більші безроги за фунт		4—6 цт.
Вівці за фунт		4—6 цт.
Барани висше 75 ф.	за фунт	6—7 цт.
Телята від 100 — 200 ф.	за фунт	8—9 цт.

ЦІНА ПРОДАЖИ.

Волове мясо	10—14 цт.	Бараболі мішок		1.00 ..
Свинина ..	10—15 ..	Вугля тон		5.00 ..
Яйці дюз.	25—35 ..	ЗБІЖЕ.		
2 дюзини за	45 ..	Пшениця	ч. 1.	70 цт.
Масло	25—35 ..	..	ч. 2.	68 ..
Риба фунт	05—10 ..	..	ч. 3.	64 ..
Кури ..	27 ..	..	ч. 4.	60 ..
Кури живі	1.00—1.25 цт.	..	ч. 5.	58 ..
Качки ..	1.00—175 ..	..	ч. 6.	50 ..
Єидики живі	1.50—2.50 цт.	Ячмінь		27 ..
		Овес		25 ..
		Лен		1.00 ..

ДО ШКОЛИ.

„КОЛОКРІКА ШКОЛА" на Смоки, Лейк Альта, буде приймати діти до школи і заразом на борт по першім Червни.

Вік дітий від 7 до 14.

Про близші подробиці пишіть так:

Miss YARWOOD
Smoky Lake, Alta.

СТАРОКРАЄВА КАНЦЕЛЯРІЯ.

ПОЛАГОДЖУЄМО всї справи військові.

РОБИМО повномочія контракти купна і продажи, акта дарованя, скрипти довжні і иньші документа легалізовані через Ц. К. консулят.

СТЯГАЄМО довги і спадки, а також продаємо добре і скоро маєтки тут і в старім краю.

ПРОДАЄМО шіфкарти на ріжні лінії корабельні до старого краю на найлїпші і найскорші кораблї.

ПОЗИЧАЄМО гроші на фарми і доми в місті і на провінції.

У ВСІХ справах і клопотах ваших памніть і приходіть на адресу:

STAROKRAJEWA KANCELARYA
10336 -- 96 ST. Edmonton. Alta.

Біблії
НА ПРОДАЖ.
Рускі, польскі, німецкі, словіньскі, ческі, болгарскі, сербскі, російскі.
В гарних оправах.
ЦІНА ВІД 25 до 1.50.
EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

НОВІ КНИЖКИ І ВИДАНЯ.
1. „Звідки взяв ся чоловік." 2. „Вода в природі." 3. „Як повстав сьвіт?" 4. „Вставайте, кайдани порвіте!" 5. „Серія переписних листвів."
„ДОБРА НОВИНА.„
ул. Скшиньского ч. 6.
AUSTRIA. LEMBERG.

ХТО БУДЕ ЩАСЛИВИЙ.
Маю на продаж два гарні лоти в CENTRAL PARK, в АТАБАСКА.
Лоти високі і сухі. Оба лоти продам за 50 дол. готівки а решта на два роки на виплат і то без проценту. Хто купить їх зробить гроші.
ЗГОЛОСИТИСЬ 10336 - 96 ST.
EDMONTON, ALTA.

РУСКА БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ
Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі свіже мясо, вудженину і старокраєві ковбаси з чісником.
S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.
EDMONTON. ALTA

Поміч для потребуючих.
Єсли маєте діти не можете дати їм удержаня чи вихованя. Зайдіть або напишіть до ред. „КАНАДИЙЦЯ" а ми Вам поможемо.
Єсли знаєте де є сироти, а нема кому занятись ними повідоміть нас.
Наш адрес:
„THE CANADIAN"
10336—96 ST.
EDMONTON, ALTA.

ПОЗІР!

Редакция „Канадийця" видала портрет Т. Шевченка, який вишле кождому предплатникови, по надісланю 5 цт. почтовими стемплями.

Для непредплатників редакция вишле по надісланю 10 цт. почт. стемплями. Портрет гарний, представляє Т. Шевченка в молодім віці і на гарнім твердім картоні.

Сей портрет повинен знаходитись в хаті кождого Українця.

Просимо спішитись, бо наклад невеликий.

адрес: THE CANADIAN
10336-96 ST. EDMONTON, ALTA.

Canadian Farmer

Народно-моральний ДВОТИЖДНЕВНИК
Річна передплата 1 долар.

Канадиєць

Виходить 1 і 15 кождого місяця.
Адреса Редакції:
10336 -- 96 ST.
Edmonton, Alta.

РІК III. Ч 15. 1. СЕРПНЯ 1914. EDMONTON, ALTA. 1. OF AUGUST 1914. VOL. III. NO. 15.

Канада.

ЕДМОНТОН.

В місті відбудесь вистава (ексгібішин) від 10 до 15 серпня.

Поліцийне слідство скінчило ся, яке впало на майора Мекнамару і його господарку. Горожани дуже обурені на майора, скликали мітінг і зажадали сейчас його резиґнації.

Дня 27. м. м. приїхав був в гостину до Едмонтону Його Величество намісник Канади.

Надвірци C. N. R. і вздовж сто вершої улиці зібралось тисячі осіб, які овацийно витали.

Намісник обїхав відтак улиці міста і не міг начудоватись його зростом. Його Величество відвідував Едмонтон послідний раз в 1912. році.

В Едмонтоні заложено гончарску фабрику, якої властителями суть самі Українці. В сій фабриці будесь виробляти гливяні горшки, миски, рури і прочі гливяні вироби. Вся потрібна машинерія вже замовлена. Ся фабрика буде міститись коло G. T. P. ярди, для якої місто обіцяло дати около 5 акрів в будинками.

Радуйтесь фармері, будете мати макітри власного виробу.

Дня 10 с. м. розпочинаесь в Едмонтоні вистава; на сій виставі буде дещо цікавого. Примі[ром] Y. W. C. A. буде роздавати нагороди від 3 до 15 дол. для господинь, які принесуть на виставу найкрасші печива і варена. Желиб деякі господині хотіли і свое печиво дати на виставу і убігатись о нагороди, яких є поверх 100, по близші інформациї телефонуйте до Mrs. Cook 9840, або до ред. „Канадийця" 6844.

Дня 26 відбулось народне Українське віче де доб. Крат, ред. „Кадила" дав реферат на тему „Самостійна Україна". На се віче прийшов Кремар з кількома своїми поплечниками і вже від самого початку старав ся припомочі своїх підпитих камбратів розбити віче.

Одна публика серед убурена приказала Кремарови сидіти тихо, що Кремар мусів і зробити. З початку Кремар вив як собака відтак гудів і тупав ногами як [illegible] а коли ся не помогло мусів чаа сьпівати. Тоді обурене дійшло до найвищого степеня і Кремарови показано двері. От, що за гарний спаситель Українського народу. В „Новинах" во на всі заставки, що всі вороги народу лише він оден се дійсний його опікун (за консервативні гроші), а в практиці показуєсь тим чим є славнозвісний Чернях теперішний Кремарів приятель. Гарна пара нема що казати.

На сім мітінгу деякі чіпали доб. Крата за фонд на визволене М. Січиньского, який деякі члени з „ради сівох" мали розкрасти. Доб. Крат оправдав ся з заклику і показав пальцем на Стечишина, який перепускав гроші через свої пальці. Коли се зчув Стечишин мало не вискочив зі своєї шкіри і замість оправдатись сховавсь під крісло звідки виглядав чудовійше чим з консерв. сальону в „Кадилі".

Вічевики, які мимо сего далі радили над помочию для старого краю, рішили зважати комітет і відповідне Товариство, яке занялоби ся всім тим, що є потрібне дати старому краю в разі якоїсь военної заверухи.

Vegreville, Alta. Михайло Мірлей, фармер з околиці, який приїхав до сего місточка на закупно, стратив тут свое жите. Він переладовував бакси з господарскими річами з карп на свій віз. Нещастє хотіло, що бакса посовгнулась і впала на него і задусила на смерть. При нім не було нікого в хвили випадку, а ті, що прийшли пізнійше, застали лише холодне тіло Михайла.

В місяци маю в чотирох західних провінциях забрано 2488 гомстедів. В минувшім році того самого місяця забрано було 3.479.

В Манітобі взято фармів в маю с. р. 316, в Альберті 1.198, в Саскачевані 875, в Бр. Колюмбії 52.

В маю м. р. забрано було в Манітобі 227, в Альберті 1,189, в Саскачевані 1.527, в Бр. Колюмбії [illegible].

Уряд Канади відіслав знов кількадесять Українців з Канади до Старого Краю. Причиною депортациї є безробітє.

Депортовані знаходять ся в прикрім положеню. Виїзджаючи зі Старого краю они зазичались в жидів або навіть спродали за пів дармо свое поле, думаючи на чужині знайти лучшу долю а тут завертають бо нема роботи і мусять вертатись туди звідки прийшли і замість поправити свою долю они еще погіршили.

ПЕРЕВЕЗЕНЄ ТІЛА ПОК. Й. ЧЕРНЯВСЬКОГО.

Тіло пок. Йосифа Чернявського, бувшого проповідника русько-пресвитеріанської церкви, замордованого 1912 року на Гудів, Саск., буде перевезене з Саскачевану до Альберти. В надійно, дня 2 серпня (авгуcта) с. м. відбуде ся з сеї нагоди евангельске богослуженє на Гудів: відтак перевезуть тіло до Альберти і там знова відбуде ся дня 9 серпня евангельске богослуженє на Кольомиї, де промінне родина покійного і зложить ся тіло в могилу. Підчас сего торжества посвятить ся на могилі покійника памятник. Сподіють ся, що перевезене тіла пок. Й. Чернявського при великім здвиги народа, бо з чутка, що прибудуть навіть делегати зі Спол. Держав.

Сьвіт.

НЕ ХОТЯТЬ БОРОНИТИ СЕРБСЬКИХ ЗАГОВІРНИКІВ.

Арештовані сербські заговірники звернули ся до ріжних адвокатів в Сараєві з просьбою о прийнятє їх оборони в процесі. Всі адвокати відказались і не приняли оборони сербських убийників.

З ЖАЛЮ ЗА МАМОЮ.

В місцевости Порто Данчіо (в Італії) будівельний підприємець по смерти матери пропав без сліду. Наслідком намагань нареченої Чольфія, яка мала три жовний сон, отворено гробницю матери Чольфія і там найшли нареченого. Лежав уже мертвий на землі між домовиною мами і батька.

ВОЄННІ ПРИГОТОВАНЯ АВСТРІЇ І СЕРБІЇ

По обох сторонах є сідні горячкові приготовленя до війни. Після депеш з Парижа, Австрія стягає над сербську границю великі війска. З Будапешту відійшло кілька транспортів наколи над сербську границю. Сербія також збирає свої війска над австрійську границю.

ПО ВЯЗНИЦИ МІЛІОНОВА СПАДЩИНА.

Бувш. угорський посол Захаріяс звісний з сего, що на засіданю посольської палати кинув на президента мінїстрів Куена Гедерварія каламарем і за се був засуджений на пів року вязниці, дістав в спадщині по одним з своїх 1½ мільйона корон. Захаріяс саме недавно вийшов з вязниці до відсижевеню кари і стоїв перед матеріяльною руїною.

Гуерта, президент Мексика утік з краю на німецким кораблі „Дрезден" до Ямайки. За короткий час свого президентства зробив не якийбудь маєток, бо щось 3 міліони долярів. Продав правительственні землі, які богаті в мінерали і оливу, по 1 центові за акер. Богато земель продав він Жидови Ротшільдови, який мешкає в Льондоні.

НА ЖАЛЬ СКАЗАЛА ПРАВДУ.

Звісна ворожка мадам де Теб, яка жие в Парижи, предсказуючи політичні події в Европі на р. 1914. виворожила Австрії слідуюче: „Австро-Угорщина буде переходити дуже тяжкі часи". Між иньшим також додала: „Сей, котрий думає, що буде панувати, не буде панувати, а молодий чоловік, котрий еще не мав панувати, засяде на престолі."

БОМБИ НА ЦАРЯ.

З Парижа доносять, що в однім місточку Франції викрито фабрику бомб, яка належала до анархістів. Поліція арештувала двох спільників анархістичного товариства. В слідстві зізнали вони, що походять з Росії, що з анархістами та що бомби були приготовані для російського царя. Замаху мали доконати в часі сегорічних маневрів. Крім сего/ мадамо засуд смерти і на иньших монархів Европи, а передівсім на короля Еспанії Альфонса і німецького цісаря Вільгельма.

СЕРБСЬКИЙ ЗАГОВІР ПРОТИ НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ.

Поліція в Берліні (столиці Німеччини) арештувала предсідателя і богато членів місцевого сербського академічного клюбу. Слідство виказало, що члени клюбу приготовляли замах на німецького цісаря Вільгельма.

Берлінська поліція одержала вже перед кількома місяцями безіменні донесеня зі Сараєва про заговір на житє цісаря Вільгельма. Після замордованя архикнязя Франца Фердинанда поліція перевела ревізії у підозрілих Сербів і на підставі зібраних матеріялів їх арештувала.

НЕЩАСЛИВА ПРИГОДА.

В Кривчу горіш. борщівського повіту, у латинського пароха Дзюжинського стали в ночи 22 м. м. жерти ся пси на його огороді. Парох збудив ся зі сну, взяв стрільбу, набиту грубим шротом і отворив вікно тай стріляв, щоби з огорода виполошити собак. Але рівночасно і наймит ксьондза пішов в город виганяти собак, і стріл був такий нещасливий, що пішов в ухо наймитови, бо парох стріляв на осліп задля темноти. Наймит погиб на місци, був жонатий і оскротив 7 дітей та жену. Кс. Дзюжинський з розпуки хотів позбавити і себе житя, але цілий день його сторожили доки не успокоїв ся. Взагалі лат. пробоство в Кривчу якесь нещасне: давнійше там стрілялись то сестрінки то братанці пароха.

НЕДОЛЯ В ГАЛИЧИНІ.

З міста Перемишля доносять до львівского українського дневника „Нового Слова": Стоїмо перед грозою великої повени. Вчера дня 23. червня вечером вода в Сані стала з незвичайною скоростию прибувати. Вода несла зі собою з ір дерева, галузє сіно і т. я. Пізно вечером розірвала вода військову лазню, яку щойно побудовано. Купелені будки витягають властителі на беріг. Управа армії вислала поготівля піонірів, на основі телеграфічних донесень із загрожених повеню місцевостий в горах. Се знак, що катастрофа зближаесь ся. Одним словом повторює ся грізна історія минулого року.

Перед двома тижнями навістила Мельниччину градова туча і в кількох селах понищила цілі поля до нащадку (як в Шупарці, Пилипчи, Бабинцях, Новосілці, Залісю і сусідних громадах). Град падав такий великий що по гостинци вонї бродили в граді. Нарід побите збіже косить та, хто може, засіває чи паплу чи гречку а кукурудзя пропали.

З Кракова доносять: Сезонові робітники (Русини, котрі виїхали зі східної Галичини на роботу) щораз частійше вертають ся пішки з Пруссії, зовсім обдерті і голодні. Там нема кому заняти ся ними; тому коли громадно замикають їх в арештах яко волоцюг для відпуласованя до громад приналежности, то сей побут в арешті нещасні вважають спасенем, бо бодай мають дещо з'їсти і де переспати ся. Тепер зелізнича диреция не хоче дати їм білетів на поворотну їзду.

БУВША ЗАКОННИЦЯ СКАРЖИТЬ КАТОЛИЦКОГО ЕПИСКОПА.—

Індіянополіс, Інд.— До тутешнього суду внесла панна Марія Реґіна Кер з Люісвил, Кентоки скаргу о відшкодоване 190.000 долярів проти єпископа католицької дєцезиї в Індіянополіс, Франциска Сілвестра Чатарда, проти суфраґана сеї дєцезиї епископа Йосифова Чартерайда, проти ігумені Сестер Милосердя Марії Коррен в Джефферсонвіл Ін., впливи проти шефова поліції в Джефферсонвил, Інд., Мих. Шатлаїн.

В своїм оскарженю зазначує панна Кер, що перше належала до закону Сестер Милосердя в Джефферсонвил і звалась іменем сестри Реґіни. Тому, що була богатою, допомогла вона до заложеня двох католицьких шпиталів: одного в Джефферсонвил, другого в Колюмбус, Інд. В інститути ті вложила вона більшу часть закладового капіталу. Одержала за се акції і зістала обібраною головною зарядницею і касієркою корпорації.

З початку все було добре. Скоро однак оба шпиталі так зросли що зачали приносити доходи; єпископ через ігумену Сестер зачав ей толкувати, що вона яко законниця, котра слюбувала убожество, не може мати акцій і ті повинна переписати на него.

Сестра Реґіна о тім і думати не хотіла, що так розгнівало епископа, що з його причини зачали робити її ріжні прикрости. Коли однак і то нич не помогло і сестра Реґіна не хотіла зречись з акцій, зробили її варятною і умістили в домі божевільних. Рівночасно так поведено інтересами шпиталя, що акції, які є тепер в ей посіданю, не мають найменшої вартости.

Тому сестра Реґіна видістались ся зі шпиталю, де звінци уназо її за здоровою, скинула з себе одежу монахині і яко давна панна Марія Реґіна Кер постановила правно доходити своїх претенсий від всіх тих, котрі стались причиною її фінансових страт.

Процес викрие, як думають не один цікавий епізод з мурів монашого житя.

Війна Австриї з Сербією.

АВСТРІЙСКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ ВЖЕ СЕРБСЬКУ СТОЛИЦЮ БІЛГОРОД.

1.000 Жовнірів убито.

Дня 28 м. м. Австрія оголосила війну зі Сербією і сама покликала свого амбасадора з Білгороду і видала пашпорт амбасадорови сербскому, який сейчас опустив Австрію. Австрія почала збирати свое військо на сербській границі а военні кораблі вислала на чорногорскі води.

По оголошеню війни сербский король сейчас опустив столицю Білгород і виїхав до Ніше в глуб краю, куда не долітаюб австрійскі кулі з австрійської границі. Білгород, столиця Сербії, лежить близько австрійської границі над Савою, через се Австрія дуже легко може заняти і збомбардувати. Міст, який веде через Саву до Білгороду, Серби знищили. Сербський король має є дуже охоту битись з Австрією і каже, що він розторощить Австрію на мак. Але здаєсь, що сербский король Петрушко набрав такої відваги від Росії, але чи ее Петрушко прийде так легко то в коротці побачить.

Відень 29. липня. Австрійска дунайска фльотиля від'їхала вже Дунайом в сторону Сербії. По дорозі забрала всі сербскі кораблі, які плавали по Дунаю. Сербскі хоругви здерто з кораблів а на їх місце поставлено австрійскі. Фльотиля підпливає вже аж під Білгород, столицю Сербії і готова кождої хвилі збомбардувати місто. Береги Дунаю по стороні Сербії зовсім опустілі; все забралось в глуб краю.

Відень 29 липня. Між австрійским військом і сербским прийшло вже до перепалки на захід від Білгороду. Серби розбиті на прах розлетілись на всі сторони. За якийсь час сербскі війска почали знова збиратись до купи і коли прийшла їм поміч, установились на берегах ріки Дрини. В тій хвили надплили сербскі кораблі, які Серби почали острілювати, уважаючи їх за австрійскі. Кораблі зістали знищені а богато таке Сербів зістали убиті і ранені таки своїми братами.

Бельгія покликала і собі до оружія свої війска і вислала їх на північ на французку границю.

Берлін, Німеч. Між Німеччиною і Росією прийшло до непорозуміня. Обі держави готовлять ся до военної зачіпки.

Париж, Франція. Мобілізация вже на скінченю. Тепер лише чекають, коли Росія і Німеччина зачнуть военні кроки.

Льондон, Авг. Англійска военна фльота засмотрившись в военні матеріяли, випливла з пристани і поплила в незвісні сторони. Сподіваєть ся, що она поплила в сторону німецких берегів.

Одним словом ціла Европа, се оден з'оружений табор, в якім кождої хвилі готові загвкати смертоносні гармати. Війна буде вестись так: — З одної сторони станують війска австрійскі, німецкі й італійскі, з другої сторони російскі, французкі, англійскі і сербскі. Се будуть головні армії. До них будуть лучитись відтак менші держави і то так до одної сторони як і до другої.

Петербург, Росія. 29 липня. Російський цар видав указ, яким покликує самі дикі азийскі орди до війни. Сі орди разом з російскими військом висилає на границю Галичини. Зібрані війска на границі Галичини мають виносити 1,290.000

Відень, 30 липня. Перша борба між військами австр. і серб. відбулась на захід від Білгороду. Борба не тревала довше як 20 мінут. Сербскі війска знищено. На побоєвищи лишились сотки убитих і ранених. Хто лишивсь при живих утікав куди міг. По стороні австр. страти не великі.

Атени, 30 липня. Сербська амбасада одержала урядову депешу, що сербскі війска знищило міст на ріці Саві, який лучив австрійске місто Землін зі сербскою столицею Білгородом. Коли се сталось, тоді австрійскі панцирники на Дунаю підпливли під Білгород і почали його бомбардувати. Сербскі війска ставили з початку опір але їх прогнано, а австрійська піхота заняла саму столицю.

Льондон, 30 липня. Найзавзятійша борба велась коло Лошниці, де Серби ставлять завзятий опір. Австрія вислала туда свої тяжкі полеві гармати і оружені бомбами і картачами бальони.

Берлін, 30 липня. 1000 жовнірів впало сегодня коло Фачі в Сербії. 800 по стороні сербскій а 200 по австрійскій. Дві дивизиї розбитих а одна кольона дістались в австр. полон в числі 4.000.

Льондон, 30 липня. Австрія вислала 500.000 жовнірів до розправи зі Сербією. Армія ся ділить ся на чотири части. 150.000 оперує в околици Земліну і Білгороду. 100.000 коло Свориїв. 150.000 на схід від Сараєва а 100.000 коло Мілановіч.

Льондон, 31 липня. В Росії повстає велике заворушене. Робітники оголошують страйк, урядники кидають уряди. Поляки готовлять повстане і нищуть порохівні.

ПРИКАЗ ДЛЯ АВСТРІЙСЬКИХ РЕЗЕРВІСТІВ.

Всі резервісти, яких полки стоять на военній стопі, мають прибути до Віннїпеґу в протягу 8 день, звідки виїдуть до Австрії на кошт австрійської держави.

ЕВАНГЕЛЬСКІ БОГОСЛУЖЕНЯ в Коломиї і Едмонтоні.

З нагоди перевезеня тіла пок. Й Чернявского, руско-пресв. проповідника замордованого 1912. р. на Goodeve, Sask. відбуде ся в Коломиї, Алта. дня 9. серпня с. р. Евангельске богослуженє і посвячене памятника. В сім торжестві возьмуть участь всі Албертійскі руско-пресв. проповідники, І. М. Глова з Віннїпеґу і ще дехто з Манітоби, та Саскачевая.

Дня 16. серпня с. р. відбуде ся знова Евангельске богослуженє в Едмонтоні, в руско-пресв. церкви при ул. Кінїстіно, де будуть проповідувати ті самі проповідники, що і на Коломиї.

Маємо в Бозі надію, що в згаданих Евангельских богослуженях возме участь велике число наших братів і сестер з доокола них місцевостий.

Комітет.